

For Hjemmet.

Et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

2den Aarg.

1871.

23de Heft.

Tre Juleaastener.

(Efter Lydsj af N. W.)

(Fortsættelse.)

XIX.

Ogsaa for vore Venner i Berlin ere tvende Aar forløbne, siden vi sidst vare sammen med dem. For Kathrine var det første Aar gaaet langt hurtigere end det andet; vi forlode hende omgivet af Nidgdom og Kjærlighed. Vinteren 1862 herandt som en Rus. Generalinden kunde vel endnu ikke paa længe forlade sine Værelser, men hendes Svoger paatog sig at forstaafe hendes Børn alle de Fornøielser, som Vinteren havde at frembyde. Undertiden kom han med en vægtig Slæde med stadseligt Forspand og klingende Bjælder for at indbyde dem til en Udsfart i de tilgrændsende Drakter. Undertiden saa man ham løbe paa Skøiter med dem i Dyrehaven. Kathrine maatte naturligvis bestandig følge Børnene, og Generalinden var glad, fordi ogsaa hun derved undertiden kom ud i den friske Luft. Stor er den Magt,

som ydre Glæds udøver ogsaa paa troende Hjertet. Ogsaa Kathrine følte dette, men besluttede intet Andet at søge end Jesus og Hans Lys. Faren nærmede sig hende dog fra en Kant, hvor hun ikke ventede den.

Nu var Læsefredsen kommen istand. I Generalindens Værelser samlede et lidet udvalgt Selskab; klassiske Stykker læstes, med særskilt fordelte Roller. Kathrine havde en smuk, klar Sangstemme, og Fru von Kumminger syntes, at hun sang hendes Yndlingsfange saa smukt. Saa kom andre smaa Kredse, hvor Kathrine som Værtinde ved Tchebordet paa det Behageligste drog Omsorg for Gæsterne. Hr. von Kumminger vidste altid at indrette det saaledes, at han kom til at sidde i Nærheden af hende; hun hørte ham gjerne tale, hans Anskuelser vare sunde og alvorlige, hans Omdømme modent og hans Væsen overmaade elskverdigt. Undertiden syntes hun at for-

staa, at han udmærkede hende fremfor alle Andre, mangen sagte Gvi-ffen opfattede hun saaledes, og snart forekom det hende, som om hun vandrede i en sød Drømmeverden.

Generalinden bemærkede Intet af dette; hun holdt af Kathrine, det glædede hende, at Svogeren kom hende saa venligt imøde, og det vilde have smerttet hende, om han havde behandlet hende som en underordnet Person. Saadanne Loufer, som undertiden opstode hos Kathrine, faldt hende dog aldrig ind; Standsforfjellen var altfor stor; hendes gamle Adels var siden lang Tid tilbage ikke bleven blandet med borgerligt Blod, der var saaledes ikke engang den fjerneste Mulighed for, at en Forbindelse mellem dem kunde finde Sted. Kan vel Ornen forene sig med Myren?

Mod Børnene opfyldte Kathrine tro'og samvittighedsfuldt sine Pligter, gjorde gjerne og villigt Alt, hvad hun skulde, og hendes muntre Natur befandt sig vel derved. Men da hun høste megen Ros for Alt, hvad hun udførte, blev dette hende til en saa afgjort Nødvendighed, at hun for enhver Dagatel gjorde Krav derpaa og søgte en vis Misforholdelse, naar den udeblev. Sit Arbeide gjorde hun for at behage Mennesker og høste Ære derfor; for hende selv var det ikke klart, at hun derved afveg fra den rette Vej; thi med fuld Bevidsthed vilde hun ikke for nogen Pris have gjort noget Urigtigt. Smidlertid indtraadte efterhaanden en Forandring; eftersom Generalindens Kræfter vendte tilbage, unddrog hun Kathrine den ene Syssel efter den anden, som under hendes Sygdom var bleven hende anbetroet,

og da forekom det denne, som om hun berøvedes sine Rettigheder. Det var jo naturligt, at hendes Virksomhed nu atter mere skulde indskrænke sig til Børnernes Undervisning og Opdragelse; dette blev hende tungt, og den Maade, hvorpaa Generalinden nu vilde bringe Alt tilbage i dette Spor, var ikke altid den behageligste. De Mennesker, der anses for de frommeste, ere ofte i sit eget Hus og i Smaating meget fjærlighedsløse. Men dette havde nok fremdeles gaaet godt, thi Generalinden var meget forvriet med Kathrines Forhold mod Børnene og søgte sig taknemmelig derfor,—havde blot Kathrine været ydmyg.

Men i den Tid, hvori hun selv førte Scepteret, var hun bleven forvendt, hun var bleven usieregnende og omfindtlig, og man maatte tage sig usie iagt, om man ikke skulde saare hendes Følelser. Naturligvis vendte hendes Tilbøielighed sig mere og mere mod den Kant, hvorfra Ros og Smiger kom, eller hvor idetmindste hendes Værd erkjendtes, og dette var altid Tilfældet med Hr. von Kummigen, for hvem hendes Hjerte desuden bankede varmt.

En Aften var der Selskab hos Generalinden, stort nok til at en livlig Diskussion kunde opstaa, lidet nok til ikke at begunstige private Meddelelser. Man talte om Adelsens Rettigheder og Pligter.

"Sag for mit Vedkommende", ytrede Hr. von Kummigen, "kan mindre og mindre, jo ældre jeg bliver, se Nøgenting i et synderligt straalende Lys. Adels og Ære, Anseelse og Rigdom, Mand og Geni,—thi bag alt dette skjuler sig saa ofte Gulhed, Lavhed og Lumpenhed,

faa jeg nu alene statter en Person efter hans Karakter og efter intet Andet”.

”Du vil vel hermed ikke sige, fjære Svoger, at Adel og høi Stand ikke skulde være i Besiddelse af noget Fortrin?”

”Nei vist ikke; Adelen har det høie Fortrin af høie Forbindelser. Den skulde være lig et Fyrtaarn, ved hvis Fodder Havet brusar, uden at det foruroliges deraf; fast og trygt staar Fyrtaarnet der, et venligt Lys endog for den fattigste Seiler. Vidt udover Havet spredt det sit Stin og bliver saaledes til Redning og Hjælp for Flere end det lille Lys i Fisterens lave Hytte paa Stranden. Saaledes skal ogsaa Adelsens Stilling og Dpgave være til Velsignelse for Mange. Har Fyrtaarnet derimod intet Lys, saa er det ligesaa mørkt og gavnløst som den forfaldne Hytte”.

”I Sandhed, vore Pligter ere store og ansvarfulde”, bemærkede sukende en Dame med grevelig Krone.

”Og hvorledes vi føle vor Dpgave, det gjør os til virkelige Udelige”, gjentog Hr. von Rummingeren.

”Jeg tilstaar”, sagde en fornem Friherreinde, ”at ogsaa meget lavt-sindede Personer kunne høre til Adelen, og at de da ikke kunne æres; men med Sjælsøvrerne, de aandelige Fortrin, forholder det sig ganske anderledes. Disse kunne hverken arves eller kjøbes, de ere et Menneskes egentlige Eiendom, og at de vække Sympathier og Beundring, det ligger i Sagens Natur”.

”Og skulde det vel være nødvendigt”, bemærkede en Anden, ”at undertrykke denne Følelse for udmær-

ket begavede Mennesker, naar den er forenet med sand Religiositet? Vi beundre jo Stene, Bæjter, Stjerner og Dyr, hvorfor da ikke ogsaa Rigdommen af den guddommelige Skaberkraft i begavede Menneskers Sjæle?”

”Det være langt fra mig at paa-staa det Modsatte”, sagde Hr. von Rummingeren; ”jeg vil ikke søge efter Pletter i Solen eller juaaligt bedomme begavede Mennesker, end-skjønt den Dyrkelse, som undertiden tilegnes dem, nok kunde friste dertil”.

”Naa, naa”, sagde Generalinden ”fast ikke bort Baret med Badebåndet. Givde Du seet disse lavere Klasser saaledes i Nærheden som jeg, saa skulde Du have stødt paa saa megen Naahed og Sløvhed, at Du vist ikke skulde have søgt efter noget Udelsskab der”.

”Men jeg har saa ofte indenfor vore egne Kredse erfaret, at naar der optræder Noget med et Navn, som har Klang i Verden, enten han har gjort Noget for at fortjene det eller ikke, saa gaar man ham agtelsesfuldt imøde, fryder slavisk for ham, tænker det Allerfordelagtigste om ham, endogsaa da, naar hans Handlinger ere i Strid med det ærede Navn.—Kommer der saa en Mand uden noget bekendt Navn, som ikke udmærker sig ved noget Andet end sit trosfaste Hjerte, sin Redelighed, sit færlighedsfulde Væsen og sin Beredvillighed til at tjene Andre, hvor han kan, men som har hundrede Fold mere Forstand end den Anden, da lader man ham forblive i den Krog, hans Besfedenhed har anvist ham, og lader ham føle, at han i dette fornemme Selskab i det Høieste er taalt”.

"De har Ret", sagde en gammel Herre, "og paa det aandelige Omraade er det ofte ligedan. Paa den ene Side en sværmerisk Gendragen til en vis yndet Prædikanter, medens en anden, der stille og tro gaar sin Vej, bliver ubemærket, ja ofte seet over Hovedet. Det gjør en ofte ondt at se det Afguderi, som i Særdeleshed af Damer bedrives med Hensyn til den yndede Prædikants Person".

"Det er netop vor Tids Sygdom", vedblev Hr. von Kummungen, "at undervurdere det Simple, det Skjulte, og beundre og forgude det, som stikkes frem i Dagen. Jeg holder dog paa: ikke vdr Adel, ikke vore Penge, ikke vore Gaver, men vore Handlinger skulle bestemme og sige, hvad vi ere".

Ikke et Ord af denne Samtale var gaaet tabt for Kathrine. Hun folte sig fuldkommen enig med Hr. von Kummungen i Alt, hvad han havde ytret, og saa nu op til den unge Mand med disse alvorlige, modne Livsanskuelser, af hvilke hun hurtigt slog en Bro, der skulde føre over den Kluft, som adskilte den unge adelige Officer og den fattige Lægermesterdatter.

Generalinden saa dette Blik,—hun var nyslig for bleven opmærksom paa dem Begge. Det forekom hende, som de begik en Brode imod hende, thi manseet Standsforskjellen havde det i lang Tid været hendes Indlingsplan, at hendes Mand's Broder skulde gifte sig med hendes egen Søster. Og denne Plan vovede denne simple Pige at krydse? Finde Behag i hende og være venig imod hende, det kunde vel Gene-

ralinden, men optage hende i sin Familie—aldrig!

"Jeg beder, gjør hvad der hører til Deres Bestilling", sagde nu pludselig Generalinden høit til Kathrine, pegende paa de tomme Tjekopper, for saaledes med et eneste Ord at føre hende tilbage til hendes Plads og hendes Pligt. Enhver, som horte disse Ord, forstod dem, thi Generalinden sagde intet overflødigt eller betydningsløst Ord. Ogsaa von Kummungen forstod Betydningen, rakte hurtigt sin Kop hen til Kathrine og sagde: "Alle vente paa at modtage Gaver af Deres Haand".

Kathrine rødmede, Generalinden bed sig i Læberne, og blev desto mere bestemt paa med hele sin Karakter's Kraft at modarbejde den truende Fare.

Fra denne Tid blev Kathrines Stilling meget tung. I det Ydre var ikke egentlig nogen Forandring, og dog var det i det Hele noget Andet. Det var blot Smaating, som forbitrede hendes Liv, men Magten af det Ubetydelige er os vel bekendt, og den brede Strøm, som udgraver og forstyrer, idet den gaar frem, har jo blot et ringe Udspring, den bestaar jo kun af smaa Draaber.

Det er jo blot en Ubetydelighed, naar en Draabe Vand falder paa vort Hoved, men Draabe efter Draabe paa samme Sted bliver tilsidst en uundholdelig Tortur. Kort og koldt talte nu herefter Generalinden til Kathrine; i Lillidens Sted var traadt en ofte ugrundet Mistillid. Tilbød Kathrine sig som før at skrive et Brev for hende, saa blev Svaret, at hun ikke behøvede at vide Alt,—og Kathrine havde dog ikke tænkt paa det mulige Indhold.

Dette krænkede hende bittert, men istedetfor at tage imod det ufortjente Onde ligesom tilforn det ufortjente Gode reiste hun sig op derimod, blev mistroisk og harmedes endog over Saadant, hvormed intet Ondt var ment.

Vel kjæmpede hun imod Bitterheden i sit Sind og bad om Kraft —men hun saa og tænkte mere paa Andres Synd end paa sin egen. Dertil kom, at hun var skarpsindig nok til at gennemskue den sande Aarsag til Misstemningen, og hendes Afsærdighedsfølelse reiste sig derimod.

Hr. von Kummigen viste hende synligt mere og mere Opmærksomhed, og hun kunde give sig selv det Vidnesbyrd, at hun ikke gav nogen- somhelst Aalebning dertil, om hun end ikke fandt nogen Grund til at afvise ham, da han paa ingen Maade var afhængig af sin Svigerinde. Generalinden skulde nu gjerne have affsediget Kathrine, men dels vilde hun ikke berøve Børnene deres omhyggelige Lærerinde, og vidste ikke heller noget antageligt Paaskud; dels sølte hun med sig selv, at det var Uret. Undertiden gjorde hun sig Bebrejdelser, naar Kathrine var bleven haardt behandlet, men "smaa Ting", "smaa Synder", lader med et ofte løbe med i sit daglige Kristendomsliv, og om Samvittigheden straffer, saa forsoner man sig atter med sig selv, fatter et godt Forsæt og handler i næste Dieblisk aldeles paa samme Maade.

Kathrine stod dog paa sin Ret; om hun end taug, saa kunde det dog læses paa hendes Ansigt: "Jeg har dog Ret". Alene sølte hun sig imidlertid—og mere end før tænkte

hun nu paa sin trofaste Moder, paa den hedengangne Venindes, Landraadhindens Ord, at paa Jorden skulde den jordiske Moder være hendes Alt, at ingen Kjærlighed var saa ren, saa trofast, saa uegennyttig som en Moders. Nu sølte hun, hvorledes denne Moder under Opholdet i Berlin var bleven glemt og forsømt, ja hvorledes hun endog havde været paa Veien til at skamme sig over hende.

Og ensommere og ensommere blev det for hende. Børn og Tjenestefolk have et skarpt Blik for hvorledes Forholdet er i Familien. Kathrines Opvartning blev forsømt, og, klagede hun derover, saa mente Generalinden, at hun havde overdrevne Fordringer, og dog forlangte hun ikke mere, end hun før havde faaet.

Hun sølte sig tilsidefat og saaret og knurrede i sit Hjerte derover. I denne Tid udgjorde Hr. von Kummigens stedse mere og mere fremtrædende Kjærlighed den eneste Stjerne i hendes Nat; han viste hende den fineste Opmærksomhed, afbrød ofte Spidsen af Generalindens skarpe Ord, og Kathrine vænnede sig mere og mere til i ham at se en Beskytter, en Støtte, og hendes Hjerte fyldtes mere og mere af Kjærlighed og Taknemmelighed. Noget afgjørende Ord havde han endnu ikke sagt hende, men hans Karakter berettigede til den Tro, at han uden alvorlige Hensigter ikke kunde tillade sig et saa varmt og inderligt Forhold, som det han viste mod Kathrine.

Faren tiltog, det saa Ingen bedre end Generalinden; hun fik det derfor arrangeret saaledes, at hendes

Svooger i Sommeren 1864 paa Grund af en ubetydelig Upasselig-
hed skulde besøge et Badessted, hvor
han traf sammen med hendes Fa-
milie og den for ham efter hendes
Willie bestemte Brud. Hun bereg-
nede, at blev han kun flyttet uden-
for Kathrines Tryllekreds, saa skulde
Søsterens Elskværdighed og alt det
Lillockende, en saadan Forbindelse
havde at byde, snart befeire den flyg-
tige Tilbøielighed for Kathrine Man-
del.

Efter hans Afreise følte Kathrine
sig først ganske forladt. I Huset
var hun bleven fremmed. General-
inden havde antaget en saa ganske
anden Tone imod hende, at hun
ofte, naar hun hørte Kjerlighedsful-
de Ord fra hendes Læber til Andre,
uwillkaarligt maatte spørge sig selv:
"Giver da en og samme Kilde sødt
og bittert Vand?" Kathrine traf sig
fra nu af tilbage i sig selv isteden-
for at hjælpe til i Huset, og hendes
Sind blev foldt og bittert. Med den
strengeste Punktlighed opfyldte hun
sine Pligter, drev Undervisningen
med Iver og Flid og havde da den
Bevidsthed, at hun handlede ret.
Men kunde vel dette trøste hende i
de ensomme Timer, som hun til-
bragte paa sit Værelse?

Da bankede Postbudet paa Døren.
En liden Pakke fra Hjemmet. Lyk-
kelig den, som endnu har et Hjem!
Et Brev fra Moderen. Lykkelig
den, som endnu har en Moder!

Kathrine aabnede Brevet, — samme
elskende Moderhjerter som altid. In-
gen Sindets Omstiftelse, ingen saa-
ret Følelse af Forurettelse, intet, in-
tet Andet end hel, trofast, uegennytt-
tig Moderkjerlighed!

Og saa Pakken, hvor vidnede ikke

dens Indhold om utrættelig Ar-
bejde, hvorledes havde ikke disse
trofaste Moderhænder arbejdet, syet
og strikket for sit Barn! Kathri-
ne skjulte Ansigtet i sine Hænder;
Intet ydmyger saa dybt som sand,
udholdende Kjerlighed.

Da hvæiede hun sine Knæ, men
at! — det gamle Hjerter var endnu
ikke knust.

Føsten kom, og med den Under-
retningen om, at Hr. von Kumm-
ingen gjorde en Reise paa Rhinen
med Generalindens Familie. En
Dag var Kathrine nærværende, da
et Brev ankom til Generalinden, og
hendes Die søgte Poststempellet der-
paa. Generalindens Blik mødte
hendes, der syntes at sige: "Jeg
vilde gjerne vide, hvad der staar
deri?" Rødmende og ligesom greben
paa frist Gjærning vendte Kathrine
sig hurtigt bort.

Om Aftenen, da hun skulde gaa
tilsæns, mærkede hun, at der ingen
Svoovstikker fandtes paa hendes Væ-
relse; hun var vant til at staa tid-
ligt, op og Børnene, som sov i sam-
me Værelse, kunde jo muligens be-
høve Tilsyn om Natten. Svoovstik-
ker maatte derfor staves, men halv
afklædt kunde hun ikke gaa ned i
Kjøkkenet for at hente dem. Gen-
dets Værelse saa ved Siden af et,
hvor Generalindens Skrivebord stod,
og der kunde hun finde, hvad hun
behøvede. For ikke at vække den i
Nærheden sovende Generalinde, aab-
nede hun sagte Døren, og hendes
Hænder famlede om paa Bordet efter
Svoovstikkesten. Pludselig gik Dø-
ren lige mod hende op, og med en
Lampe i Hænderne stod Generalin-
den foran hende og spurgte i en is-
fold Tone:

"Hvad søger De paa mit Skriverbord, Frøken Mandel?"

Kathrine vilde svare, men Overraskelsen kvalte i nogle Dieblikke hendes Stemme.

"Mine Breve pleier jeg at have under Laas og Luffe", vedblev Fru von Kimmigen paa samme Maade; "gjør Dem derfor ingen Umage".

"Jeg søgte Svovlstikæsten", svarede Kathrine, gjenvindende hele sit Mod ved den lave Bessyldning.

"Udflugter", svarede Generalinden, idet hun fæstede et Blik fuldt af Foragt paa den arme Pige.

"Jeg siger Dem, at jeg blot vilde hente nogle Svovlstikker, fordi mine vare opbrugte, og nu kan De tro mig eller ikke, ganske som De behager".

Med disse Ord gif hun, stolt i Bevidstheden om sin Ussyldighed, tilbage til sit Værelse.

Dagen derefter fortalte Børnene hende med glædestraalende Mine, at Døkel Herman var bleven forlovet med Tante Eugenie.

Fra Generalinden fik hun et kort Brev, som udtalte, at efter det Passerede var Opholdet i hendes Hus ikke mere onskværdigt, og hun bad hende til forstkommende Januar eller om muligt før at se til at anskaffe sig en anden Plads.

Erstatning for den Tid, som afskortedes, forsikredes hende.

XX.

Et Brev med en ubekendt Haandskrift bragtes Fru Mandel. Det bar Berlins Poststempel. Skjelvende greb hun det, idet en bange Anelse gjennebrøvede hende. Den havde ikke bedraget hende.

"Kom saa hurtigt som muligt, thi Deres Datter er døende", vare de Ord, som traf hendes Øie. Skulde vel et saadant Naab nogensinde for-gjøves trænge ind i et Moderhjerter?

Brevet var skrevet af en Diakonisse paa et Sygehus i Berlin og indeholdt den Underretning, at Frøken Mandel havde været der i 8 Dage, at man i Begyndelsen ikke havde anseet Sygdommen for saa farlig — ikke vidst rigtig, hvad det vilde blive til, men snart havde den antaget en saa alvorlig Karakter, at man nu bad Moderen, saafremt hun vilde træffe sit Barn ilive, at komme saa hurtigt som muligt.

Fru Mandel betenkte sig ikke et Dieblik. Først kælede hun i Bøned ved sin Seng; derefter ordnede hun sine Ting, tog alle de Penge, hun eiede, endog saa et gammelt Gulduhr, som havde tilhørt hendes Mand, og som hun havde bevaret som et dyrebart Minde; tilsløst et Guldfjede, som hun havde arvet efter sin Moder, og alt dette, uden at gjøre sig Rede hvorfor. Nu var der netop saa megen Tid tilbage, som behøvedes til at besøge en gammel syg Kone, som laa hende varmt paa Hjertet; derefter lukkede hun sit Hus, anbefalede hvad hun eiede der i Herrens trofaste Varetægt og stod saa en halv Time for Togets Afgang ventende ved Jernbanestationen.

Hun havde endnu aldrig reist paa Jernbane, hun glædede sig over den hurtige Fart — thi Afstanden mellem hende og Datteren formindskedes ved denne Hurtighed hvert Dieblik. Hun frygtede ikke, at Datteren skulde dø, inden hun kom til hende; hun sølte sig sikker paa, at hun

skulde faa se hende gaa saligt hjem. Tungt havde denne Datter allerede længe hvilet paa hendes Hjerte, hun vidste jo, at hun i de ydmyge, knuste Hjertes bor Herren? Nogen god Udgang af Generalindens Hus havde hun ikke ventet.

Et Dieblisik havde hun tænkt paa at kalde hende tilbage fra Berlin — men efter modnere Overveielse kunde hun ikke finde, at dette var Guds Billie, og Gam tiltroede hun at vide baade Middel og Udvei til den Forvildedes Tilrettevisning. Hun var jo paa den Plads, hvor Herren havde sat hende; at unddrage hende denne Anledning til Fristelse, hvad var derved bundet, og kunde den ikke komme fra andre Kanter? Den maatte overvindes her som andensteds. Kathrine — saa opfattede Fru Mandel det — maatte blive, hvor hun var, indtil Gud selv unddrog hende Fristelsen.

Nu havde Gam gjort det, og det med kraftig Haand. Det forekom nu Fru Mandel, at Toget ikke længere gik saa hurtigt, — kun den indvortes vedholdende Bøn kunde stille den stigende Angst i hendes Sjæl. Endelig, endelig var hun i Berlin. Hurtigt frem gjennem al denne Brimmel og Larm, bort til det stille Sygehus. Ankommen did traf hun snart en venlig Diaconisse, som gav hende Bædder om Datteren.

Moderen kom ikke for sent! Vilde Feberfantasier holdt den Syge bunden, og gjennem alt dette gik en dyb Længsel efter Hjemmet og Moderen. Lægen gav Haab om, at hun snart vilde komme til Bevidsthed, Feberens Magt vilde om kort Tid være brudt, men alvorligere end den var en indre, organisk Feil, som

sandsynligvis kun vilde give hende faa Levedage.

"Og hvor mange?" spurgte Fru Mandel.

"Lægen tror, at det muligens kan drage ud en 14 Dage, men bestemt kan han ikke sige det. Udgangen staar visseelig i Herrens Haand, men efter menneskelig Beregning kommer hun vel ikke til at opleve nogen Zulehvitid mere paa Jorden", htrede Diaconissen.

Fru Mandel blev bleg.

"Kan jeg nu gaa ind til hende?" spurgte hun.

"Til Dødsstygge er altid Udgang for de nærmest Paarørende", sagde Diaconissen, "men vær forberedt paa at finde Deres Datter meget forandret."

De gik begge ind i en stor, vel ordnet Sygesal; 12 Senge stode ved Siden af hverandre, og i enhver af dem laa et blegt, asmagret eller et af Feberhede glødende Kvindeansigt. I den sidste Seng laa Kathrine.

"Hvordan er det med Dem nu? Kjenner De mig igjen?" spurgte Diaconissen sagte.

"Jeg vil bort, jeg vil hjem, jeg vil til min Moder!", raabte den Syge og forsøgte at springe ud af Sengen. "Lad mig gaa, — det brænder mig her!"

"Deres Moder er her hos Dem", sagde Diaconissen.

Forvirret saa Kathrine sig omkring; Fru Mandel gik hen til Sengen og sagde:

"Mit dyrebare Barn, kjenner du mig?"

Et Dieblisik betragtede hun hende — derpaa brød en Lysstraale gjennem den omtaagede Sjæl og lyste frem af det feberglødende Die. "Mam-

ma, Mamma", raabte hun og vilde rejse sig op, men faldt afmægtig tilbage.

Fru Mandel tog hende i sine Arme.

"Bliv hos mig, gaa ikke fra mig!" bad den Syge.

"Jeg bliver hos dig, mit Barn, altid, altid", udbrod Fru Mandel og faldt ned paa sine Knæ ved hendes Side.

Kathrine holdt hendes Hænder og laa stille; efter en kort Tid slumrede hun ind, endnu holdende Moderens Hænder i sine.

Fru Mandel betragtede hende længe. Var dette vel hendes friske, kraftfulde Kathrine, som saa nylig med saa rig Forhaabning havde betraadt en ny Livsbane? Herrens Haand havde berørt hende, og borte var Skjønhed, Helbred og Kraft; som en brudt Blomst laa hun paa sin Seng. Men af, hvorledes saa det vel ud i hendes Indre? Var hun vel beredt til at fremtræde for sin Dommer? Lidligt havde hun søgt og fundet Herren; men hvor var vel den første Kjærlighed bleven af?

Fru Mandel saa sig omkring. O, om hun endda kunde være alene med sit Barn!

Dybt smertebe det hende, at Generalinden ikke havde beholdt Kathrine i sit eget Hus, og omendkjønt Sygehuset frembød al mulig Pleie og Hjælp, saa kunde dog hendes Die ikke vænne sig til alle disse Syge i et og samme Værelse, og hun tænkte ved sig selv: "O, om der blot fandtes et nok saa lidet Kammer for mig og mit Barn!"

Hun talte med Forstanderinden og fik den tilfredsstillende Bessked, at et særskilt lidet Værelse kunde erholdes;

hun fik ogsaa Lov til at blive der hele Dagen hos den Syge, men Prisen var temmelig høi. Dette var dog det Eneste, den stakkels Moder kunde gjøre for sin Datter; dertil vilde hun anvende de Penge, hun havde, og, hvis disse ikke strakte til, sælge Uhret og Kæden, ja endog nogle af sine Klæder, om det var nødvendigt — thi hvad kan en Moder ikke gjøre for sit Barn?

Og nu var hun alene med Kathrine.

"Herre", saa bad hun, "gjør med det arme Legeme, hvad du vil, men Sjælen, den udødelige Sjæl, den er din, den maa du redde; det er din Billie, at ingen Synder skal fortabes, for Jesu Skyld maa du gjøre, Herre, hvad jeg beder dig om i Gans Navn og efter Gans Bøste; hendes udødelige Sjæl maa du gjøre kærst og sund."

Efter nogle Dage ophørte Feberen; den Syge laa der bleg og stille, men endnu holdt Ungdomskraften den sig nærmende Død tilbage, endnu vare hende nogle Raadedage beffærede.

I afbrudte Sætninger meddelte Kathrine sin Moder, hvad der havde tildraget sig: Hr. von Kummings Bestræbelser efter at vinde hende, Generalindens haarde, kolde Opførsel, den lave Behandling, som var fulgt derefter, den Kjærlighedsløse Bortsendelse til Sygehuset, da Sygdommen brød ud.

Vel gjorde det Fru Mandel ondt, at hendes Datter havde lidt alt dette; men endnu mere, at Kathrine ikke havde et eneste Ord om sin egen Skyld, at hun ansaa sig ren, at hun troede sig at have handlet Ret, opfyldt sin Pligt, og at hun lagde

hele Stylden paa Andre. Naar et Menneſte taler ſaaledes og ſer Forholdene i det Lys, da raader i bedste Tilfælde dyb Blindhed og et fuldkomment Ubekjendtkſkab til ſit eget Hjerte.

Det er overordentlig tungt og vanffeligt at ſige en Syg, ſom ligger paa Dødsſengen, og hvem man intet Andetønſer at bevije end den underligſte, ømmefte Kjærlighed, hvem man alene vilde tiltale i den mildefte Tone, — at nødes til at ſige en ſaadan den nøgne, bitre Sandhed. Fru Mandels Hjerte drog ſig ſammen, men hun udbad ſig Kraft af ſin Saligheds Gud.

"Mit elſtede Barn", ſagde hun en Dag, "du er nu noget bedre; hvad tror du, om jeg ſendte Bud til Generalinden og lod hende hede om at beſøge dig?"

"O, hvorfor det?" ſpurgte den Syge, "hun ønſter ikke at ſe mig, og jeg længes ikke efter hende."

"Jeg haabede, at du nærede Kjærlighed til hende", ſagde Fru Mandel ſagte, "at du erindrede dig det Gode, hun har bevist dig, og desuden ſiger jo vor dyrebare Frelſer: "Elſter Eders Fiender."

"Mamma, derſom hun ikke var en af dem, ſom bekjendte Herren, da var det ganſte anderledes; men hendes Ord og hendes Gjæringer modſige hinanden. Hun, hun alene var Styld i Hr. von Kummings Forlovelse! — Nei, Mamma, jeg elſter hende ikke mere, Foragt er Kjærlighedens Død."

Da Fru Mandel taug, vedblev Kathrine efter en Stund:

"Men jeg ſtal maaffe ſuart dø, og jeg føler, at med ſaa megen Bitterhed i mit Hjerte kan jeg ikke gaa

bort herfra — lad hende komme — jeg vil tilgive hende Alt."

"Kathrine, dyrebare Barn, ſaaledes kan du ikke gaa ind i Guds Rige, dit Hjerte er endnu ikke brudt, du føler endnu ikke, at ogſaa du har ſyndet, ſyndet imod hende ved dine trodfige Ord og dine bitre Følelſer, og at du maa bede hende om Forladelſe. ſaaledes er det dog, betenk det, mit elſtede Barn, betenk det, medens du endnu har Tid! Tænk paa dine Synder, ſer du forſt dem, ſaadanne ſom de ere, da ſtal du ikke føle Lyſt til at ſe paa Andres."

Kathrine vendte ſig taus bort. Her var nu atter en Kamp ved en Sygefeng. Atter kjæmpede nu Moderen om et Barns Sjæl, men her laa Synden meget dybere, den laa ſkjult under Egenretferdighedens Dække, derfor kunde den ikke knuſes paa en enefte Nat.

Men tilſidſt kom Herren med Hjælp. Ved Ordets Lys, ſom af Moderen med Kjærlighedsfuld Haand blev holdt frem for hende, lærte hun at ſe ſit Liv og ſine Forhold fra en anden Side. Hvad hun tilførn kaldte Pligtigttagelſe ſyntes hende nu ſom Trods; hvad hun før havde anſeet for høi og ædel Stræben, ſyntes hende nu Gøvmod; den bedrageriſke Dunsfreds adſpredte ſig, og hun ſaa, at hun uagtet ſit fromme Væſen dog havde forladt Herren, tjent alene ſig ſelv og ſøgt udelukkende ſin egen Ære og ſit eget Velbehag.

I ſamme Grad ſom vor egen Styld forſtorres for os, formindſkes i vore Dine Næſtens. Derfor ere de Menneſter, ſom bedſt kjende ſig ſelv, ſædvanligviis ogſaa dem, ſom

ere mest overbærende med Næstens Feil.

Ydmyghed er Kilden til den sande Sagtmodighed, Stolttheden er altid utaalmodig og færdig til at forbitres. Den, som er ydmyg og foragter sig selv, lader sig ogsaa gjerne foragte af Andre, og den, som tror, at Ungen er ham noget skyldig, anser sig heller ikke forfordølet af Noget.

Den, som i Mesterens Skole har lært at være ydmyg og mild af Hjertet, har ingen Stene at kaste, og den, hvem Meget er forladt, den elsker meget. Kathrine kunde nu ikke vente længere, hun maatte se Generalinden. Hun maatte bede hende om Tilgivelse for Alt, hvad hun havde feilet mod hende, baade bevidst og ubevidst.

Da Generalinden traadte ind, forvedes den Syges Ansigt med en let Rødme, som for Diebliffet gav hendes Udseende Skinnets af tilbagevendende Helbred og forlevede Generalinden til den Forestilling, at hun var paa Bedringens Vej. Kathrine fattede hendes Haand, kysede den og bad med Taarer om Forladelse.

"Jeg har Intet, aldeles Intet imod Dem", sagde Fru von Kummigen nedladende, "det kan De slutte af mit Forhold fra Begyndelsen. Jeg ved idetmindste ikke med mig selv, at jeg har Noget at bebreide mig med Hensyn til Dem. Gjerne erkjender jeg ogsaa Deres mange gode Egenstaber, og af mit hele Hjerte ønsker jeg Dem Lykke paa Deres Fremtids Bane. Ikke sandt, vi skilles i Fred fra hinanden?" Med disse Ord rakte den fornemme Dame den døende Pige Haanden til Afsted.

"Var denne Frue vel en Kristen?"

Min Læser, hun havde i alle kristelige Kredse Navnet af at være det.

Kathrine følte sig lykkelig.

Fru Mandels Hjerte oprørtes ved denne Gøymod, denne Selvbretfærdighed. Havde denne stolte Frue vel Ingenting at bebreide sig, Ingenting at afbede hos hendes Barn; følte hun ingen Trang til at gjøre sin Uretfærdighed mod hende god igjen? Kunde hun være blind derfor?

Kathrine berørtes ikke mere deraf. Svag og medtagen slumrede hun ind. Fru Mandel fulgte Generalinden ud.

"Jeg har et Grinde til Dem fra mit Barn. Det gjælder Hr. von Kummigen og hans Samvittighed. Skulde denne Samvittighed engang komme til at vaagne op i Anledning af hans Forhold mod hende og bebreide ham den letfindige Leg, han tillod sig med hendes unge, uerfarne Hjertes Følelser, og dette forurolige ham og gjøre ham ondt, saa beder hun, De vil sige ham, at hun har tilgivet ham."

"Skilket Gøymod!" udbrod Generalinden, "hvad skulde vel hun have at tilgive min Svoger? hvad skulde vel han rimeligvis have at bebreide sig mod hende?"

"Han har vakt og søgt at underholde Følelser, som ingen hederlig Mand tillader sig at nære hos en Kvinde, hvem han ikke har til Hensigt at gjøre til sin Hustru."

"Sin Hustru! Nu for Tiden kan da ingen Mand mere se paa en Pige, uden hun indbilder sig, at han vil gifte sig med hende. Saa dant kunde jo her aldrig blive noget Spørgsmaal om."

"Jeg ved Alt. Deres Svoger har

søgt at vinde min Datters Kjerlighed og gennem langvarig Opmærksomhed underholdt den Flamme, som det lykkedes ham at optende i hendes Hjerte."

Fruen svarede blot med et spodsk Smil, og Fru Mandel, som betvang den opstigende Bevægelse, sagde mildt og med Varme:

"Jeg har udrettet mit Ørinde fra en Døende, benyt Dem deraf, som De finder for godt. Men nu ogsaa

et Ord til Dem, Fru Generalinde; tag det fra En, som har erfaret Meget, lidt Meget, og som engang var stolt som De, men hvem Meget er blevet tilgivet. Stig ned fra Deres stolte Hvide, gjør det frivilligt, inden Herrens mægtige Haand griber Dem og kaster Dem i Støvet. Tænk derpaa, at de Hoffærdige staaar Herren imod, men de Ydmyge giver Han Raade — tænk derpaa, I hørend det er for fildel!" (Sluttes.)

Dpossum eller den nordamerikanske Pungrotte.

I Amerikas Skovkratter, især i Brasiliens Urskove, lever en Pattedyrslægt, der er kjendt under Navnet Dpossum eller Pungrotten. Alle de mange Arter, hvoraf denne Slægt bestaar, og som ere udbredte fra de nederste Dele af Sydamerika og lige op i Kalifornien og de forenede Stater, føre i det Væsentlige den samme Levemaade og adskille sig hovedsagelig fra hinanden indbyrdes ved deres Farve og Størrelse; de største ere saa store som en Kat, medens de mindste neppe overgaa i Størrelse en Mus.

Som Navnet angiver, høre Pungrotterne til Pungdyrenes mærkelige Orden, der nutildags i sin geografiske Udbredelse er indskrænket til Amerika og Australien, men i den forhistoriske Tid forekom ogsaa i den gamle Verden lige op i Frankrig og England. Den hyppigste og mest bekjendte af Arterne er den nordamerikanske Pungrotte, der tilli-

ge er den, hvem Navnet Dpossum egentlig tilhører.

Dpossum opnaar en Størrelse som en middelsstor Kat, og er sølgelig en af de største Arter. Legemet er sammentrængt og temmelig grovt bygget, Halsen er kort og tyk, men Hovedet er langt, og ender i en lang, spids Snude. Halsen er tyk og rund, og blot ved Roden beklædt med Haar, men forresten belagt med Skjæl ligesom hos Rotterne; den er en Snohale, som er Dyret til den største Nytte, naar det flatter om mellem Grenene. Den Pung, som Snunnen bærer under Bugen, og hvis Bestemmelse og Brug nedenfor skal omtales, er dannet af en Hudfold, og kan ved særegne Muskel sammensnøres og udvides efter Dyrets Forgodtbefindende.

Nordamerika er Dpossums Hjem, og her er den udbredt fra Mexiko lige op til de koldere Dele af de Forenede Stater, eller omtrent op

til Pennsylvanien og de store kanadiske Søer. I de mellemste Dele af dette udstrakte Bælte findes den særdeles hyppigt overalt, men intetsteds til Glæde eller Nytte for Menneskene, som hade og forfølge den paa alle mulige Maader. Skov og Buskads ere dens fornemste Opholdssteder, og jo tætte disse ere, desto hellere opsøger Dpossum dem.

I Spidsen for vor Skildring af Dpossums Levesæt ville vi stille følgende malende Træet af den berømte nordamerikanske Forfatter Audubon. "Langsomt og forsigtigt, og ideligt junsende henad Jorden tripper den affted under Træerne. Nu støder den paa ferske Spor af en Høne eller en Hare, den hæver Snuden og lugter. Endelig vælger' den sig en bestemt Retning og iler nu affted omtrent saa hurtigt, som et Menneske gaar. Den standser atter og søger, og synes at være i Forlegenhed for hvilken Wei den videre skal tage, thi her har Gjenstanden for dens Forsølgelse pludselig gjort et Sprang eller en stor Krog, og Dpossum har tabt dens Spor. Den retter sig helt op, holder sig en Stund paa Bagbenene, ser sig om, lugter paany, og traver videre. Men nu, ved Foden af et gammelt Træ, gjør den et bestemt Holdt. Den gaar rundt omkring den vældige Stamme over de mosbegroede Rødder, opdager mellem disse en Abning, hvori den i næste Dieblik er forsvunden.

Det varer flere Minuter; da viser den sig igjen, og sletter nu et allerede dødt Skorn mellem Træenderne. Langsomt begynder den nu at bestige Træet. Den første Affats synes ikke at staa den an; den tænker vel, at den her er altfor udsat

for sine mange Forsølgeres Blikke, derfor stiger den høiere og standser først, hvor Grenene ere tætte nok til at skjule den ganske. Her sætter den sig til Ro, slynger sin Hale et Par Gange om en Gren, og sønderslider nu med sine skarpe Tænder det ulykkelige Skorn, som den under denne Forretning holder fast mellem Forpoterne.

Men Dpossum lider altid Hunger, og er næsten ganske udteret efter Vinterens lange Faste. Den har ikke hvilet sig længe efter sit sidste Maaltid, inden den atter vandrer ud paa Rov. Den besøger en liden Vandpyt, og finder snart en ung Frø, som beveder den et nyt Maaltid, hvori Stænglerne af en eller anden salig Plante bringer den en behagelig Afvejling. Den vilde Ralkuns Morgensang fryder dens Øre, thi nu ved den vel, at den snart ogsaa vil faa Hønen at høre, og saaledes sættes paa Sporet til dens Rede, hvor den i Nag kan uddrikke Eggene eller opnuise et Par af Kyllingerne.

Paa dens Følg gennem Skoven, der snart gaar paa Jorden, snart fra et Træ til et andet, kommer den i Nærheden af en Bondegaard. Den hører i Afstand en Hane gale, og den gatter sig ved Grindringen om det lækre Maaltid, som den sidst gjorde paa dette Sted. Forsigtig nærmer den sig, og forsvinder endelig inde i selve Hønsesuset; snart høres en Hønes uheldige Skrigen, men inden dens Eier, der har en Anelse om Grunden, kan ile til, er Dpossum allerede borte med sit Bytte.

Eller Bonden har grebet den paa fersk Gjæring, og i Mangel af an

dre Baaben giver han sit Had mod den Luft ved at trampe det uhykkelige Dyr under sine jernbeslaaede Føse. Denne ved fuldtvel, at al Modstand under disse Omstændigheder er unyttig; den ruller sig derfor sammen som en Kugle, og lader sig taalmodig mishandle. So mere Bonden raser, desto mindre lader den sig mærke med, at den endnu har lidt Følselse tilbage. Til sidst ligger den der ganske som død med Tungen hængende ud af Munden, og med lukkede Øine, og saaledes vil den blive liggende indtil Spyfluerne lægge sine Æg i dens Pels, saakende dens Modstander bliver staaende. Men neppe er han borte, før den reiser sig, strækker forsigtigt de mishandlede Lemmer, og er snart forsvunden i den nærmeste Lykning.

Det fremgaar af Dpossums hele Legemsbygning, at den fornemmelig er bestemt til at leve og bevæge sig i Træerne. Paa Jorden er den temmelig langsom og ubehjælpelig; alle Bevægelser ere træge og selv under Lobet, som bestaar af en Række afmaalte Sprang, kommer den ikke synderlig hurtigere frem. Men i Træerne klatrer den omkring med stor Sikkerhed og Hurtighed. Heri ydes den god Hjælp saavel af Tommelfingrene paa Bagfødderne, hvorved den er istand til at gribe omkring Grenene næsten som en Ube, som af Snohalen; denne benytter den især, naar den vil stige ned af Træet; ofte hænger den sig i denne Stilling. I Træerne føler den sig temmelig sikker ligeoverfor sine Fiender, da den her i et Dieblik kan forsvinde mellem de tætte Blade; men naar den overrasses paa Jorden, giver den sig ganske over, tænker al-

drig paa at sætte sig til Modværge, men søger sin Redning ved at anstille sig som død.

Øverst sjelden lader Dpossum nogen Stemme høre, og blot naar den bliver mishandlet, frembringes nogle eiendommelige, hvæsende Lyd. Blandt Sandserne er fornemmelig Lugten udviklet, og dens Evne til at opsnuse sit Bytte er i høi Grad mærkelig; Synet er ligeledes skarpt, som hos de fleste natlige Dyr, medens de øvrige Sandser synes at være lidt udviklede.

I de store dunkle Skove sniger Dpossum sig omkring efter Nov baade Dag og Nat, men foretrækker dog Luskemørket fremfor det stærke Dagslys. Men er den kommen til at bebo de mere aabne Steder, hvor Lyset er den besværligt, eller hvor den frygter for Fare, er den i Virksomhed alene om Natten, og søger hele Dagen i Jordhuller eller Gulninger i Træerne. Alene under Parringstiden lever den sammen med sin Mage, men hele den øvrige Del af Aaret fører den et ensomt og uselskabeligt Liv, ligesom de fleste af dens Slegtninge. Den har ingen bestemt Bolig, men benytter det første det bedste Smuthul, som den opdager om Morgenen, naar den har endt sin natlige Udflugt.

Dens Næring bestaar fornemmelig i alle Slags Pattedyr og Fugle, som den selv fanger. Ligeledes op søger den Fuglereg og Frøer, og forærer med god Appetit Insekter og deres Larver, og andre mindre Dyr. Men i Mangel af animalst Føde tager den tilfælde med Plante-føde, saasom forskjellige Træfrugter, Mais og saftige Plantedele. Blod foretrækker den fremfor enhver an-

den Slags Føde, og aabenbarer derfor en næsten umættelig Blodtørst, naar den dertil faar Anledning. I Hønschufene dræber den, ligesom Bæfeler og Maare, ofte samtlige Beboere, og udsuger i dette Tilfælde blot Blodet, uden at røre deres Kjød. Men denne overdrevne Nydelse af Blod synes næsten at beruse den, da man ofte om Morgenens efter et saadant Blodbad finder den sovende midt blandt Dyrgerne af det myrdede Fjærkræ. Og skjont den idetheletaget er slu og forsigtig, bliver den baade døv og blind, efterhaanden som den fraadser i sine Offeres Blod, forglemmer enhver Fare, og lader sig let overraske af Gundeene eller dræbe af Folk, som komme til.

De mærkeligste Træk af Dpossums Liv og Organisation finder man, som naturligt, i deres Forplantningshistorie. Hos alle Pungdyr er den Tid, hvori Sunnen gaar drægtig, overordentlig ringe, idet Ungerne fødes paa et yderst lavt Udviklingsstrin, men bringes umiddelbart efter Fødselen ned i den Pung, som Sunnen bære under Bugen som en Lomme. Her sugede de sig strax fast til Borterne, forblive urørlige i denne Stilling i lang Tid, og se først atter Dagens Lys, naar de have naaet den Udvikling, som de fleste Pattedyrs Unger have ved deres Fødsel.

Men hos Dpossum varer Drægtighedstiden kortere end hos de fleste øvrige bekjendte Pungdyr. Den kaster nemlig sine Unger, hvis Antal varierer lige fra 4 til 16, neppe 14 Dage efter Parringen. Ved deres Fødsel ligne disse mere en geleagtig Klump, end et Pattedyrsfoster; de

ere neppe større end en Ert, og veie blot 5 Gran. At de ere fuldkomment blinde, døve og nøgne, forstaaes af sig selv; heller ikke vise de ved Berøring det ringeste Tegns paa nogen Følelse. Men de have ikke engang Nabning for Endetarmen, og neppe Spor af ydre Lemmer. Mundspalten er ligeledes i Begyndelsen neppe til at opdage, men udvikler sig hurtigere end de øvrige Dele af Legemet, naar den først har fundet Veien til sin Borte. Nu sidde de stille i Pungen og voxe, men først efter flere Ugers Forløb have de faaet sine fulde Sandser og Lemmer.

Naar Ungerne ere 6 Uger gamle, ere de udviklede omtrent som andre Pattedyrs Unger ved deres Fødsel. De ere nu saa store som en Mus, have Spor af Haarflædning, kunne gjøre nogle Bevægelser med Fødderne, og have faaet Dine. Efter 2 Maaneders Ophold i Pungen er deres Vægt steget til mere end det hundreddobbelte af hvad den var i Begyndelsen, idet de nu veie 2½ Lod. Nu lader Moderen dem under gunstige Omstændigheder af og til træde udenfor Pungen, men naar nogen Fare nærmer sig, eller den vil vandre videre, bringes de atter tilbage til sit sikre Skjulested.

Først naar de have naaet en Nottes Størrelse forlade de Pungen for Alvor, men stedse holde de sig i Moderens Selskab, og lade hende endnu en god Stund jage for sig, og sørge for sig i Et og Alt. Naar hele Familien skal bevæge sig hurtigt fra et Sted til et andet, springe alle Ungerne op paa hendes Ryg, klamre sig med deres haandformede Fagfodder fast i hendes lange Pels, og sno sine smaa Hals, med den

største Behændighed omkring den Samles; og naar de paa denne Maade have taget Plads, sidde de saa fast i Sædelen, at Moderen kan springe fra Gren til Gren uden at de smaa Ryttere falde af.

Paa Grund af den store Skade, som Drossum overalt anretter paa det tamme og vilde Fjærkræ og andre Dyr, bliver den overalt hadet og uden Skaansel forfulgt, hvor den viser sig. Kjødet er aldeles uspiseligt for de europæiske Gæner, da en hyderst modbydelig Lugt, som affondrer sig fra 2 Kjerter, der udmunde under Halsen, og som Dyret under Angst udbreder, og saa meddeler sig til Kjødet og kan gjenkjendes i dettes Smag. Det nydes derfor heller ikke af andre end Negerne, der ikke generes af saadanne Smaating. Derimod har Pelsen en ikke ringe Anvendelse, og er vel kjendt i Handelen under Navn af "Drossum". Af denne Grund fanges de i forskjellige Slags Fæl-der og efterstræbes paa mange an-

dre Maader, men vide ofte paa Grund af sin medfødt Sluhed at undgaa sine Forsølgere.

Alt holde Drossum i Fangenskab bringer dens Eier liden Glæde eller Opmuntring. De vænne sig vel til de Mennesker, med hvem de idelig omgaaes, saaat de kunne bæres omkring og berøres uden at vide, men aldrig lære de sine Vogtere at kjen- de, eller vise nogen Tilbøielighed for dem. Overhovedet viser den nu ikke den ringeste Fjorskaud; sammenvullet og uden Bevægelse tilbringer den hele Dagen i en Krog i sit Bur, og kun naar man rører ved den, viser den Tegn til Liv; den spørker da Gabet op saa høit som muligt, og holder det i den Stilling ligesaa længe, som man staar foran den. Af den Sluhed, som man bemærker hos Dyret i vild Tilstand, er der nu neppe Spor tilbage; den er træg, søvniq, doven, og synes i hoi Grad dum, og hermed er betegnet dens væsentligste Egenstaber i dens Fangenskab.

Sukommelse og Landsfraværelse.

Sukommelsen er endnu i vore Dage omtrent den samme store Gaade, som den altid har været. Vi kunne ikke forklare os, hvorfor Ens Sukommelse er saa forbausende stærk, en Andens særdeles svag, hvorfor Sukommelsen til en Tid er langt skarper end til en anden, hvorfor Enkeltes Sukommelse viser sig stærk hovedsagelig ligeoverfor visse Ting, medens den i andre Tilfælde er almindelig; hvorfor Sygdomme under-

tiden medføre en fuldstændig Mangel paa Evne til at kunne erindre visse Ting, man tidligere har vidst: Alt dette er for os ubegribelige Kjendsgjerninger.

Enkelte Mennesker have en besynderlig Færdighed i at beholde Tal i Sukommelsen. George Watson, et berømt Tal-Geni, kunde erindre paa Dagen Alt, hvad han havde oplevet siden sin tidligste Barndom, selv de ubetydeligste Ting, og havde

ogfaa i andre Genseender en mærk- værdig Sukommelse, men var forresten et dumt og uvidende Menneſte. Andre kunne i Govedet udføre de vaanfeligſte Talepøerimenter.

Kong Mithridates i Lille-Aſien var et Sprog-Geni; han kunde tale 23 forſkjellige Tungemaal; men dog er han i dette Stykke bleven beſeiret af Kardinal Mezzofanti. Da denne var 23 Aar gammel, kunde han læſe og forſtaa tyve Sprog og andre atten kunde han tale; i Aaret 1859, hans Dodsaar, kunde han ſkrive og flydende tale mere end halvfjerdsindstyve.

I Sammenligning med en ſaadan Sprogſukommelse bliver alt Andet næſten Smaating. John Fuller i Norfolk kunde huſte hvert Ord af en Prædiken og nedſkrive den ordret, naar han kom hjem fra Kirken. Sealiger kunde gjentage hundrede Vers og derover, efter kun at have hørt dem oplæſe en Gang. Seneca kunde repeterere 2000 Ord, naar han en Gang havde hørt dem nævne. Magliabecchis ſtorartede Sukommelse blev engang ſat paa en haard Prøve. En overgav ham engang et Manuskript til Gjennemlæsning og beklagede nogle Dage, efterat han havde ſaaet det tilbage, at han deſværre havde tabt det, idet han tillige bad Magliabecchi, om han med ſin Sukommelse vilde hjælpe ham ud af denne Forlegenhed; denne opfyldte Anmodningen og ſkrev efter Sukommelsen en fuldſtændig Kopi af Afhandlingen. Paa Den Corſica var der en ung Mand, ſom kunde gjentage Ord i Tusindevis i den ſamme Orden, hvori han hørte dem, og naar han var færdig dermed, kunde han gaa den hele Række

igjennem tilbage. En Læge i Maſſachuſetts reciterede hele Miltonſ Vers, det tabte Paradis, ſjønt han ikke havde læſt det paa 20 Aar. Da den ſtore Mathematiker Euler var bleven blind, kunde han fremſige hele Verker af de gamle latiniſke Klaſſikere og vidſte endog, paa hvilken Side dette eller hint ſtod i den Udgave af Bogen, han have læſt.

En gammel engeliſk Betler Allick kunde hele Bibelen udenad. Læſte man op for ham et Skriftſprog, vidſte han ganſke uſiagligt, hvor det ſtod, og ſpurgte man, hvad der ſtod der eller der, citerede han Verſet til Punkt og Prikke. Ved en ſaadan Leilighed ſatte Spørgeren med Forſæt et andet Ord end det i Bibelen brugte ind i et Vers, men Allick erklærede ſtrag, at ſaadant Vers ikke fandtes i den hellige Skrift; derpaa ſik han til Dugave at fremſige, hvorledes det 90de Vers lod i 4de Moſebogs 7de Kapitel; hertil oplyſte Allick, at Kapitlet ikke havde flere end 80 Vers.

Fra det forrige Aarhundrede har man en Levnetsbeſkrivelse af et ſaadant Sprog-Geni, Philip Baratier, og deraf ville vi meddele Noget vidtløftigere.

Præſten Baratier, Philips Fader, var en af de Mange, der i 1685 forlode Franrike, fordi Religionsfriheden da ophævedes. Han thede til Brandenburg, og her fødtes Philip den 19de Januar 1721. Egeſom overhovedet alle diſſe Emigranter havde Familien Baratier ikke ſynderlig Omgang med Andre end ſine Staldbrødre i Lidelſerne. Den lille Philip indſkrænkedes derfor ſaagodt ſom aldeles til ſine Forældres Selskab. Dette ſaa ogſaa Faderen

helft, thi han havde sat sig i Hovedet at gjøre en lærd Mand af Sønnen. Stedets lystige Ungdom og dens uskyldige Lege kunde derfor Drengen kun betragte gjennem Bindeskruderne, medens hans egen eneste Legekamerat var—hans Fader. Kun i Selskab med denne kom han ud i det Frie, og selv dette kun, naar han i Læretimerne havde været særdeles flittig og opmærksom. Om Vinteren gif dette ret godt, og den Lille lod sig uden Bankefælighed holde i Stuen; men da Foraarsluften udbredte sig over Markerne, og Solen sendte et varmere Skin gjennem Ruderne, holdt det mangengang haardt, at fængsle Barnet til Værelset. Faderen gjorde dette imidlertid muligt, idet han kjendte tusind Smaamidler, ved hvis kloge Anvendelse han forstod at gjøre Drengen Videnskabernes Mark til en Legeplads, og bewirkede, at han let forglemte alle øvrige Gjenstande, der ellers kunde fængsle eller adspredde hans Opmærksomhed. Til denne vist meget sjeldne Opdragelsesmaade kom ogsaa, at den lille Philip af Naturen selv var bleven begavet med de lykkeligste Anlæg og viste en brændende Videbegjærighed.

Da Philip var to Aar gammel, begyndte Faderen at læse—naturligvis Fransk, da dette var hans Modersmaal. For at give ham Lyst dertil, forfattede han daglig en Barnehistorie, som han meget net og zirligt med rødt, blaat eller sort Blæk havde skrevet i smaa Bøger, og hver Gang leverede til Barnet med den Forsikring, at en skøn Engel havde bragt ham den. Naar Drengen vaagnede om Morgenen, var derfor altid hans første Spørgs-

maal, om den skønne Engel havde bragt ham en ny Historie, og af hvilken Farve den var. Derpaa læste og gjentog han den flere Gange med den største Begjærighed. Ved denne af Faderen anvendte Methode kom Drengen, uagtet han led meget af Tænder, i et Aar saa vidt, at han med største Færdighed kunde læse enhver fransk Bog, og fordetmeste ogsaa ved den Kundskab, Faderen bibragte ham om Ting og Begreber, forstod, hvad han læste. Nu gif Faderen over til at bibringe ham geografiske og historiske Kundskaber, og Forsøget lykkedes ogsaa ganske godt. Imidlertid forandrede Faderen sin Plan og satte Sprog istedet. Dog undlod han at fylde ham fuld af grammatikalske Regler, derimod øvede han mest den Lille i at tale. Saaledes maatte han stedse med Tjenestefolkene tale Tydsk, med sin Moder Fransk og med sin Fader Latin. Fransk benyttede Faderen sig med Hensyn til Sønnen aldrig af, uden naar han ytrede sig dadlende over den lille Person. Endnu førend han havde fyldt fire Aar, talende den lille Philip ret flydende Latin. Nu læste Faderen dagligt Bibelen med ham i tre Sprog. Ved den gjentagne Gjen-nemlæsning af denne og Bøger, hørende til den gamle Historie, samlede han ganske uformærket en overordentlig Skat af Kundskaber. Da han var halvfemte Aar gammel vovede han sig især med det græske Sprog og gjorde saadanne Fremskridt deri, at han allerede efter et halvt Aars Forsøb havde læst en Del af det nye Testament. Efter at han nu først paa denne Maade havde tilegnet sig Sprogene, bibragte

hans Fader ham ogsaa de grammatikalske Regler. Derester læste han den græske Oversættelse af det Gamle Testament. Da han saaledes havde tilbagelagt sit femte Aar, drog han ogsaa det hebraiske Sprog ind under sin Videns Omraade.

Det er dog mærkværdigt, at den lille Baratier ved denne Anstrengelse og tidlige Mandsmodenhed aldeles ikke blev sat betydeligt tilbage. Han var en munter, ja undertiden overgiven Dreng, der neppe i et Kvarter kunde have sin Opmærksomhed alvorligt henvendt paa en og samme Gjenstand, og som kun med Vanskelighed om Aftenen var at faa iseng, fordi Dagen altid forekom ham for kort til at lege, sladre og lære. Hovedsagen derved var, at Faderen stedse bidragte ham Meget halvt legende, og til den egentlige Undervisning fordetmeste kun fordrede et Kvarter ad Gangen, hvorved Drengen vænnedes til at betragte det at lære Sprogene som en behagelig Undervisning og derfor ofte, fordi han aldrig kunde være orkesløs, og Børnelege snart begynde at kjede ham, formelig plagede sin Fader med, at han skulde lære ham noget Nyt. I sin Opsørsel var Phillip Baratier en godmodig, aabenhjertig og lydig Dreng, der kun en eneste Gang i sit Liv paa Grund af Ulydighed bragte sin Fader til at straffe ham. Allerede i sit tredie Aar havde han af egen Drift i sin Bøn indført de Ord: Vis mig, o Gud, den Naade, at jeg kan lære det Græske, Hebraiske og alle andre Sprog!

At forfølge hans hele Dannelses-udvikling i det Enkelte, vilde blive altfor vidtløftigt. Det maa her være nok at anføre, hvorvidt han i

sit trettede Aar havde bragt det. Foruden at have tilegnet sig de fleste orientalske Sprog, havde han gjort sig fortrolig næsten med alle kristelige Forfattere i de første Aarhundreder (de saakaldte Kirkesædrene) i det Grundsprog, hvori de vare skrevne, da Kirkehistorien især interesserede ham. Med dette Studium gif de filosofiske Videnskaber Haand i Haand. Synet af en Jord og Himmelsglobus vakte Lysten hos ham til mathematisk og astronomisk Kundskab. Allerede efter ti Dages Forløb var han istand til at løse store Opgaver; blot ved Hjælp af Bøger lærte han at kjende Stjernerne og deres Stilling saavel som at beregne deres Løb. Da han kun besad faa Bøger i disse Videnskaber, opfandt han selv Systemer, der ofte stemte overens med dem, der fandtes i de Bøger, han aldrig havde seet. Han havde ikke studeret Astronomi i mere end tre Maanedes, da han i sit fjortende Aar skriftligt udarbejdede sine Ideer om Længdemaalingen, hvilke han tilstillede de kongelige Akademier i London og Berlin. Han erholdt et ærefuldt Svar og optoges til korresponderende Medlem af begge Akademier.

I Aaret 1734 blev hans Fader kaldet til Præst for den reformerte Menighed i Stettin. Paa denne Reise lod Phillip Baratier sig overtale af Kantseren Ludvig i Halle til at erhverve sig den filosofiske Doktorgrad. Først underkastede han sig en Prøve af det hele filosofiske Fakultet, og skrev, efter at have afslagt denne, i nogle af Professorenes Overvær 15 Theses af kritisk filologisk og filosofisk Indhold, lod dem trykke samme Nat og forsvare

de dem Dagen derpaa i Naahor af mere end 2000 Personer, med en Færdighed og Sikkerhed, som forbausede Alle.

Fra Halle gik Rejsen videre til Berlin. Nygtet om Philip Baratiers underfulde Lærdomsmasse var allerede kommet til Kong Frederik den Første, der ønskede at se denne saa underfuldt begavede Ungling. Maleren Rosen maatte aftage ham i Legemsstørrelse; Hofpræsten Jablonsti underholdt sig ofte og længe med ham; og Kongen selv, som ikke rigtigt vidste, hvorledes Baratiers Lærdom for Diebliffet kunde benyttes i Statens Tjeneste, udsatte et Stipendium for ham paa fire Aar, for at han ved Universitetet i Halle kunde studere Retsvidenskaben. For at hans Fader kunde ledsage ham derhen, erholdt denne en Ansættelse som Præst i Halle tilligemed Inspektoratet over alle franske Kirker i det Magdeburgske. Philip studerede nu Retsvidenskaben, men derhos tillige romerske Antiquiteter, den nyere Historie, Mathematik og Astronomi, og skrev over disse forskjellige Videnskabsgrene mange lærde Afhandlinger. Hans sidste Studier gik ud paa de ægyptiske Antiquiteter. Den 5te Oktober 1740 var hans Legemskraft nedbrudt; paa denne Dag sagde han Farvel til et Liv, han havde tilbragt under uafslædelig Virksomhed, men kun bragt til 19 Aar 8 Maaneder og 16 Dage. Den altfor tidligt udsprungne Blomst savnede tilsvækkelig Livskraft, og naagte al anvendt Pleie maatte den henvisne.

Det er vel yderst sjældent, at et Menneske i saa ung en Alder har læst og forstaaet saa mange Bøger,

som han. Hvad der herved kom ham saa betydeligt tilhjælp, var hans overordentlige Gufommelse og hans levende og stabende Aand, der med den yderste Lethed opfattede og gjennemtrængte de dybeste metafysiske Undersøgelser. Hans Stil var klar og korrekt; undertiden gav han sig, bejnderligt nok, endog saa af med at skrive Vers. De allerabstrakteste Gjenstande drog han ind i Kredsen af sin Underholdning og forstod at gjøre selv det Løreste interessant. Medens han levede udkom adskillige Verker af ham i Trykken og ved sin Død efterlod han sig mange i Manuskript, f. Ex. Trediveaarskrigens Historie, Ægyptens nyere Historie, en græsk Grammatik, en græsk Ordbog, og flere andre. Af hans Efterladenskab fremlyste i det Hele, at der, med Undtagelse af Medicinen, for hvilken han aldrig havde følt nogen Interesse, ikke fandtes en Videnskab, han jo havde inddraget under sine Studiers Omraade. En Mærkelighed var det derhos, at han med denne Masse af Kundskaber, erhvervet i saa ung en Alder, forbandt en saa stor Beskedenhed, at han i daglig Omgang endog saa snarere søgte at skjule sin Viden end gjøre den gjældende. I Omgang med sine fortrolige Venner var han aaben og munter, endog saa glad og lystig, men altid indenfor Sædelighedens og den gode Selvskabstones Grændser. Ved denne Opsørsel erhvervede han sig derfor ogsaa lige saa megen Agtelse, som ved sin Lærdom.

Der gives intet bejnderligere Fænomæn, hvad Gufommelse angaar, end det, at visse Ting eller hele Rækker af Omstændigheder ganske

tabes af Erindringen, hvilket i Regelen skriver sig fra Sygdom eller Veskadigelse af Hjernen.

Doktor Scardella s. Ex., en Italiener i New York, blev angreben af den gule Feber. I den første Sygdomsperiode talte han kun Engelsk, senere Fransk og umiddelbart før sin Død blot sit Modersmaal. — En Franskmænd, 27 Aar gammel, fik et Skudskaar i Hovedet; han kunde tidligere med Færdighed tale Engelsk; nu havde han aldeles glemt det. — I et Hospital paa Den St. Thomas begyndte en Syg pludselig at tale en schweizisk Dialekt, et Spræg, han ikke havde hørt eller talt paa 30 Aar; noget andet kunde han nu ikke længere tale. — En Dame tabte aldeles al Erindring med Hensyn til et Tidrum af fire Aar; hvad hun havde oplevet før eller siden den Tid mindedes hun vel.

Dr. Winslow omtaler et Tilfælde med en Officier, der aldrig paa en gang kunde erindre, hvor han boede, og hvad han selv hed. Han var ofte nødsaget til at spørge enten om det One eller det Andet. — En Soldat, der blev saaret i Hovedet, glemte Tallene 5 og 7 og Alt, hvad der med stod i Forbindelse.

Vi gaa nu over til Distraction eller Landsfraværelse, hvilket er noget Andet, end det ovenfor Omtalte; thi det bestaar kun deri, at man er saa optagen af andre Tanker, at man glemmer Alt omkring sig. Herpaa ville vi anføre et Par Exem-

pler. En Geistlig, der ellers altid pleiede at ride til den nærliggende By, fik en Dag det Indfald at gaa; paa Veien fordybede han sig imidlertid saaledes i sine Tanker, at han ganske glemte, at han var tilfods, og begyndte et Stykke, før han kom til en Bom, hvor Bompenge skulde betales, at trave henad Landveien. Da han naaede Bommen, vilde han betale Bommanden som sædvanlig for sin Gæst; Manden spurgte da, hvor Gæsten var, og med Forsærdelse opdagede den stakkels "Nytter", at han ikke havde nogen Gæst under sig, men havde redet sig selv varm. — Sidney Smith fortæller, at han en Dag traf Lord Dudley paa Gaden og af ham blev indbudet til Middag; "jeg skal drage Omjerg for, at De kan træffe Sidney Smith der", tilsvarede han, uden i det Dieblik altsaa at have den ringeste Bevidsthed om, med hvem han talte. — Greven af Brancas sad en Dag paa sit Studereværelse, da BARNepigen bar hans mindste Barn ind til ham. Han tog det paa Armen og legede med det. Nu fik han Besøg af en Ven, og Brancas lagde Barnet fra sig paa Bordet i den Tanke, at det var en Bog. — Et saadant Træk af Distraction, som Manden, der kogle sit Uhr, medens han holdt Egget i Haanden for at se, hvorlænge det skulde koge, er heller ikke saa usandsynligt; thi er først Landsfraværelsen tilfede, kan man naturligvis gjøre de besynderligste Ting.

Hans Egede.

Et Livsbillede fra den norske Kirke.

(Fortsættelse.)

Ofte fik Egede nu Anledning til med Smerte at beklage Betskets Forladthed og de ringe Kræfter, der nu stode til hans Naadighed. Naar han saaledes betydede sine Grønlandere, at de maatte skaffe rigeligere Handelsvarer, hvis Missionen skulde bestaa, og naar de ytrede sin Forundring herover og sagde: "Vi mente, at den store Herre vår saa rig og havde saa mange Folk og Skibe, og at der var saa meget Mad i hans Land, og nu kan han ikke underholde dig og dine Folk og sende et eneste Skib herhid?" — hvad skulde han da svare dem? Det var tungt for ham at se, hvorledes Missionen aabenbart sygnede hen, hvorledes den ene Kraft efter den anden blev dragen fra den. Men endnu tungere Prøvelser nærmede sig.

Som et Forbud paa disse var Nytaarsdag 1732, da E. havde den Sorg at se den haabefulde Grønlander-Gut Aminguaq, døbt Peder, dø efter nogle Dages Sygdom. Han havde nu i 7 Aar været paa Kolonien og i den Tid ikke alene lært at læse og skrive godt, men ogsaa at forstaa Dansk eller Norsk, som han endog talte temmelig godt. Derhos havde han et godt Gemyt og frygtede Gud, Noget, som fornemmelig lod sig tilskyne paa hans Yderste, da han idelig paakaldte Gud om en salig Forløsning. Deri blev han da ogsaa bønhørt. E. havde ventet sig

den største Nytte af ham som fremtidig Kateket. "Men som den alene vise Gud heller nu behagede at kalde ham til sig, bør jeg — skriver E. — med hans naadige Villie være fornøiet, og kan ei misunde ham det lykkelige, freydefulde og evigtvarende Nytaar, hvortil han nu paa Sjælens Begne er indkaldt."

I Løbet af Vinteren reiste E. selv omkring og besøgte Grønlanderne og underviste dem. Ogsaa nu foresandt han mange nyfødte Børn, som Forældrene begjærede at faa døbt; men da det var blevet saa usikkert med den hele grønlandste Mission, turde han ikke fortsætte med Børnedaaben. Allevegne klagede Grønlanderne over den Marsag til Koloniens Ophævelse, som E. i Mangel af nogen bedre Forklaring havde anført, nemlig at Kongen havde hørt, at de ikke vilde give Afgift paa Undervisningen. En Mand fremstillede sine to Børn, som E. havde døbt, og sagde: "Disse ville ingenlunde, at du skal reise bort." Og da E. svarede, at han ønskede at blive, naar han kun fik den fornødne Hjælp fra Hjemmet, mente hin i sin Enfoldighed, at der jo var nok af Hensdyr, Sælhund, Fugl og Fisk, hvoraf han kunde leve ligesaa vel som de. "At du holder af os", sagde de paa et andet Sted, "kunne vi vel skjønne; thi ellers havde du nok ogsaa reist fra os i Sommer ligesom de Andre."

Medens Grønklænderne holde sine Angekøber i Aagt og anse dem for et Slags Mellemmand mellem Menneffene og de hjælpende Vænder, følger de med Grumhed saadanne gamle Kvinder, som paa en eller anden Maade paadrage sig Missionen om ondskabssuldt Hegeri. Engang kom Egedes Søn hjem fra Grønklænderne og havde der hørt om en nylig udført Hegeri-Process. En Kjerring havde, efter deres Indbildning og hendes egen Tilstaaelse, ved Hegerkunster forgjort nogle Folk og derved forarsaget deres Død, og derefter bare de sig saaledes ad med hende: Efter at have stukket hende ihjel, skare de hende op, toge Hjertet ud af Livet, parterede saa Legemet Led for Led og kastede tilsidst Alt paa Søen. Allerede før var E. bleven opmærksom paa, at saadan Afstraffelse gik i Svang blandt dem, og de havde ikke villet afstaa fra sin Formening, at de dermed handeledet ret. For at vise, at der ikke var nogen Virkelighed i det hele Hegeri, kunde E. minde om, at deres største Angekøber og Heger-Kvinder mangen Gang havde villet forgjøre ham selv og hans Folk og saa dem til at dø, og dog levede de. Men dette Bevis hjalp ikke. "Ja", svarede Grønklænderne, "du alene er visere end alle de Andre, derfor have de ikke heller kunnet gjøre dig noget Ondt; men vi kunne ikke beskytte os mod deres dræbende Tunger."

Den 21de Juni kom virkelig atter Skib fra Sjenmet. Vel fik E. ikke saa fornøielige Tidender om Missionens Fortsættelse, som han kunde ønske; dog havde han Marsag at talke og velsigne Kongen, som aller-naadigst havde taget hans Klage og

Forestilling til Hjerte og nu gav Tilfagn om Understøttelse for Missionen, saa E. ikke blev ganske uden Haab for Fremtiden.

Da Skibet gik hjem, fik det med en større Ladning af Spæk, end der i noget foregaaende Aar var hjemsendt. Saa heldige havde altsaa Egedes Bestræbelser i denne Retning været. Fra nu af skulde ellers Handelen forestaaes af en egen Kjøbmand, som kom ud med sidste Skib, dog fremdeles under Egedes øverste Styrelse.

For ikke at tale om den Vinter, da Døden herjede saa redsomt paa Kolonien, var der ialfald ikke gaaet mange Aar hen, uden at flere af Folkene havde ligget under for Skjorbug eller andre Sygdomme. Desto mere havde E. Marsag til at takke Gud, som altid havde ladet ham selv nyde en udmærket Helbred. Men i denne Sommer skulde han ogsaa prøves med Sygdom. Det var flere Søndage i Mads, hvor en Anden maatte læse af Postillen, saasom han ikke var god for at prædike. Han følte sig meget svækket, "hvortil bekymmerlige Tanker over det arme Grønlands slette Skjæbne var en stor Marsag."

Af udvortes Uheld maa forresten nævnes, at de 2 store Handelsbaade bleve ødelagte ved Uveir. Allerede om Høsten vare de begge drevne løs i et Storm, og sloges istykker mod Landet; den ene maatte allerede dengang ganske kasseres; den anden blev nogenlunde istandsat, men nu blev ogsaa den aldeles ødelagt. Ved disse Uheld led Handelen stort Afbræk. For muligens at erstatte dette Tab maatte nogle af Folkene reise Nord til Nepisene, den forladte Ko-

løni, hvor en Storbaad var begyndt at bygges, men forladt halvferdig. Maaſte var den til endnu, og man ſkulde da forſøge at ſaa den iſtand. Men Baaden befandtes, ſaa vel ſom Huſene, opbrændte af fremmede Skibsfolk.

I Hjemmet havde Mange beſtandig været det Haab, at der blandt Grønlands mange Fjelde vel ſkulde findes et og andet med Guld eller Sølv eller andre koſtbare Mineralier. Nu og da havde Egede ogſaa i Mangel af koſteligere Sager ſendt hjem adſkillige Jordarter, ſom ligenede Farveſtof, ſamt Prøver af Begſten, ſom Grønlænderne — ligeſom Nordmændene fordem — gjorde ſig Lamper og Gryder af. Med ſidſte Skib havde Kongen ſendt ud en Mand ved Navn Mathias Tochumſen med det Hverv at ſøge efter Mineralier, ſom han gav ſig ud for at have Ekſon paa; tillige ſkulde han gjentage det tidligere Forjøg paa at komme frem langs Kysten og finde Øſterbygden, hvor ſtorſte Mængden af de gamle Norſke havde boet. Manden havde ſin Broder og Søn med, og de Tre vare jævnlig paa Farten i diſe Grinder, ſtydſede med Koloniens Baade og Folk. De udrettede dog Intet, ſom var at tale om, og næſte Aar reiſte de hjem.

Ellers havde E. ſelv, efter ſin Underſøgelses-Reiſe i Aaret 1723, ſtadig talt med Grønlænderne om Øſtkysten og udfpurgt dem om, hvad de vidſte om Beſtaffenheden der, og om der var Spor af nogen norſk Befolkning. Paa Kolonien havde han ikke ſaa ſjelden Beſøg af Grøn-lændere fra Sydkanten af Landet, om gjorde Reiſer langt nordover

for ved Tuſſhandel eller ved eget Arbeide at ſtaffe ſig Forſyning af Varer, ſom Sydlandet ikke ydede, ſaaſom Begſten til Lamper og Gryder, Hvalbarder til Fiſſeredſtaber oſv.; diſe Folk fra den ſydlige Del af Veſtkysten ſtode igjen i Forbindelſe med Folk fra Øſtkysten. Saaledes hændte det kort efter hin Tochumſens Afreiſe, at E. i Samtale med en gammel Kvinde ſøndenfra fik meget gode Oplyſninger: "Hun med Flere havde for nogen Tid ſiden været ſaa langt omkring Hukken (Landets Sydspidſe) paa den øſtre Side, ſom næſten fra Kolonien og til Hukken paa den veſtre Side, og berettede hun, at der var Folk nok at finde allevegne. De, ſom bo paa veſtre Side af Hukken, ſagde hun, pleiede ofte at beſøge dem, ſom bo paa den øſtre Side, desligeſte ogſaa de, ſom bo paa øſtre Siden, dem, ſom bo paa veſtre Siden, for at tuſſe med hinanden; thi ſom ingen Skibe, for Is, ſom ligger der uden for Landet, kan komme ind paa øſtre Siden, da behøve de Folk, ſom der bo, adſkillig ſmaa Jern-Kram, ſaaſom Smaaale og Knive, hvilke de tuſſe ſig til af Veſterlænderne, imod Nævſtind og ſaadant Mere, ſom de igjen ſælge til Skibene, naar de komme til deres Grændſer. Iſen angaaende, da ſagde hun, at endſjønt den i ſkrækkelig Mængde aarlig kommer drivende langs Landet nordenfra, ſaa er der dog viſſe Tider, at der er frit for Is, ſaa de med deres Konebaade kunne komme frem, hvor de ville. Og ſter det end, at de underveis af Is kunne blive belagte, ſaa bliver den dog ikke liggendes, men ved Landvind driver bort igjen til Søes!"

Ellers vidste hun ikke at sige mig at have seet slige murede Huse og Steder, hvor Kablunakerne havde boet, som paa den vestre Side; thi deres Reise faldt ikkun ved Hav-Siden, men vore gamle norske Folks forfaldne Huse ere alene at træffe inde i Fjordene."

Man ser, at E. endnu tror, at der kunde have boet Norske inde i Fjordene paa Vstkysten ligesom paa Vestkysten. Denne Formodning ved man nu ikke holder Stik. Efter flere forgjæves Bestræbelser for at naa Vstkysten kom man i Slutningen af forrige Aarhundrede paa den Tanke, at Vsterbygden ikke var at søge paa Vstkysten, men netop i den Egn, hvor E. paa sin Sydreise havde fundet saa mange Ruiner, Egnen omkring den store Kirkeruin, eller omkring den nuværende Koloni Julianaehaab. De Gamles Vesterbygd skulde da være Egnen omkring Kolonien Godthaab, hvor E. allerførst havde fundet en Samling af Ruiner. Dette er senere ganske bragt paa det Nene af en dansk Mand, Kaptein Graab. Han var den første Europæer, som vides at have betraadt Grønlands Vstkyst, hvor han endog tilbragte en Vinter og udholdt de frygteligste Savn og Færev. Udbyttet af hans Reise var, at der paa Vstkysten ikke var mindste Spor at finde efter fordums norsk Beboelse, saaat Vsterbygden ikke kunde have ligget der. Efter nærmere Undersøgelser af Ruinerne paa Vestkysten maa det nu betragtes som en afgjort Sag, at Vesterbygden var Egnen omkring Godthaab, Vsterbygden Egnen omkring Julianaehaab, altsaa begge paa Vestkysten. Ja, man paaviser endog nu med stor Sandsynlighed efter

Ruinerne. Veltiggenhed de Gamles Bygder Einarsfjord, Erikssfjord osv., Bispesædet Garde, ja selve det Hus paa Gaarden Brattelid, hvor Grønlands Opdager Erik Nøde, hans Søn Leif Eriksson og deres Slægt boede. Hermed er det dog ingenlunde givet, at hele den gamle norske Befolkning er bleven udryddet af "Skraelingerne" eller de gamle Eskimoere. Ivertom er det meget sandsynligt, at de Norske, da Forbindelsen med Norderlandet ophørte, have antaget Eskimoernes Levemaade og mere og mere blandet sig med dem, saa at tilsidst alle bedre Erindringer udslettedes. I Egnen omkring Julianaehaab, den gamle Vsterbygd, hvor den norske Befolkning havde været talrigt og bestaaet sig længst, lagde allerede Egede Mærke til en Afvigelse i Grønlandernes Sprog. Og medens de ægte Eskimoere ere meget kjendelige formedelst fært, stridt Haar, temmelig mørk Hudfarve, lav Væxt og stor Tilværlighed til Fedme, har man fundet saa meget Europæisk hos Grønlanderne i hin Egn, at man antager, at der er foregaaet en betydelig Indblanding af Norske fra gammel Tid. Hverpaa tyde ogsaa de grønlandste Eskimoeres Sagn om de gamle Norske, der ingenlunde synes at forudsætte lutter Fiendtlighed mellem de to Stammer. Og Egede, baade Fæder og Søn, omtale i sine Skrifter enkelte Ord, som de foresandt i Grønlandernes Sprog, men som syntes dem at være af norsk Oprindelse.

Tanken om, at der saaledes efter al Sandsynlighed flyder norsk Blod i Grønlandernes Aarer, maa gjøre os dobbelt taknemmelige mod den

Maand, som drog ud fra Norge for at gjenoprette Kristendommen og forædle den gamle norske Stamme.

Men tilbage til ham selv. Kort før Jul 1732 havde E. den Sorg, at en af de Grønlander-Gutter, som han havde til Opfostring og Opdragelse, gif sig wild og omkom under et Uveir gauffe nær Kolonien, hvor han sammen med Andre var ude for at fhyde Myper. Det var en brav Gut, og E. havde allerede tænkt, at han med det Første skulde gjøre ham delagtig i den hellige Daab.

Førreften gif Tiden endnu lykkelig og vel, med uafladelig Virksomhed som ellers. Men snart skulde det blive anderledes.

I Mai 1733 kom Skib fra Hjemmet, tidligere end man havde ventet. Og efterat Missionens Sag i to Aar havde ligesom ligget i Døds-lampen, fik Egede nu en egenhændig Skrivelse fra Hans Majestæt Kongen, som naadigst forsikrede, at nu skulde den grønlandste Handel atter drives med Kraft, og at han særskilt til Missionen vilde skjenke 2000 Rigsdaler aarlig. "Jeg kan ikke sige", skriver E., "hvor stor min Glæde blev over saa behagelige Tidender; thi jeg fik her høieste Aarsage i dybeste Andagt at venerere det guddommelige Forsyn, som, naar Alting synes at være ude, da først viser sin Magtes og Herligheds overvættets Rigdom og under Skrøbelighed og svare Prover forunderlig udfører den Gjerning, som han vil have frem."

De sex Grønlandere og Grønlanderinder, som i 1728 fulgte med Paul Egede til Kjøbenhavn, døde alle her, inden Aaret var omme, og

det af en Sygdom, som Lægerne ikke skjønnede. I Aaret 1731, da Gubernøren og næsten hele Koloniens Besætning reiste hjem, vare ligeledes sex døde Grønlandere og Grønlanderinder med. De fem af disse døde af Kopperne; den sjette, en Dreng ved Navn Karl, kom tilbage til Kolonien nu med sidste Skib.

I Juni Maaned blev denne Karl syg, og smittede derhos de andre Grønlandere, som vare hos Egede paa Kolonien, Gutter og Piger; det var som en forgiftig Skab og Kløe.

Den 27de August døde en af disse Grønlands-Piger ved Navn Sara, efter 3 Dages Sengen-Biggen. Endnu skjønnedes ikke Sygdommens Bestaaffenhed; kun var det tydeligt, at den var kommen med Karl som Smitte.

Den 4de September døde Karl selv af Sygdommen.

Den 8de September blev Egedes bedste og nyttigste Grønlander-Dreng, den ofte omtalte Fredrik Kristian, heftig syg og sengeliggende, efterat han længe havde lidt af hin ulidelige Skab og Kløe, som han af Karl var bleven smittet med.

Den 14de September maatte Fredrik Kristian lufte sine Bine, og hans Død gif E. saare nær til Hjerte. I 9—10 Aar havde han været som Lem af Familien i Egedes Hus; han talte Norsk, læste og sang af norske eller danske Bøger. Han havde godt Nemme og havde derfor ydet fortrinlig Hjælp ved Studiet af det grønlandste Sprog; han var Kamerat med Egedes ældste Søn, og denne havde mest lært Sproget af ham, og ved Hjælp af disse to var den første grønlandste Gramma-

tik skreven, ligesaa Søndags-Evangeliene for første Gang oversatte. I de sidste Aar havde E. brugt ham som Kateket eller Religions-Lærer, og det saa ud til, at han, om Gud havde forundt ham Livet, skulde blevet et meget vigtigt Medskab til sine Landsmænds Dphsning. I sin Sygdom var han meget taalmodig, og inderlig og uafsladelig paakaldte han Gud om hans Naade. E., som endnu ikke kjendte Sygdommens Beskaffenhed, ansaa den imidlertid ikke for livsfarlig, saa Døden kom ligesaa uventet som sorgelig.

Den 20de September maatte en anden Grønlander-Gut, Paul, gaa tilfængs formedelst samme Sygdom.

Spvad Slags Sygdom det var, viste sig et Par Dage efter paa denne Dreng; det var Børne-Kopperne. De sloge ud paa ham tydelige og umiskjendelige. De Andre havde de ikke slaaet ud paa, og det havde voldt den forfærelselige Gidsighed og Kløe, som endte med deres Død. Egede forudsaa nu en stor Prøvelse for Landet.

Den 26de September kom en Grønlander ude fra Zerne og berettede, at to Grønlandere, som nylig havde været paa Kolonien og ligget hos Grønlanderne her, efter Hjemkomsten vare blevne hastig syge og døde. Denne Beretning stadfæstede Egedes Betyrning.

Den 5te Oktober reiste Egede ud til Grønlanderne paa Zerne omkring den gamle Koloni. Nu, da han havde faaet godt Haab om, at Missionen skulde blive understøttet og fortsat, var det hans Agt at begynde igjen med BARNEDAABEN, hvilken han i Aaret 1731 havde sluttet med paa Grund af de mørke Ud-

sigter, som Befalingen om Koloniens Ophævelse havde bragt over det Hele. Ved dette sit Besøg fandt han da ogsaa en stor Del Børn, som vare fødte efter 1731 og altsaa vare udøbte. Men tillige fandt han en Omstændighed, som gjorde ham betænkkelig; han kunde ikke bestemme sig saa hastig, men maatte først raadspørg sig med Gud i Bøn og Betragtning, og opfattede derfor med Daabs-Handlingen denne Gang. Sagen var, at adskillige af de Familier, hvis Børn forhen vare blevne dødt, havde siden bosat sig paa andre og fjerne Steder, og vel vare nogle efter et eller to Aars Fraværelse komne tilbage igjen, men andre vare fremdeles borte. Denne Grønlanderens Ustædighed eller Omstiftning af Opholdssted gjorde det umuligt for E. at drage den tilbørlige Omfarg for de døde Børns kristelige Undervisning og Opdragelse.

Til denne Betænklighed kom ogsaa Tanken om, hvordan det vel vilde gaa med Grønlanderne nu, da Børne-Kopperne holdt paa at udbrede sig blandt dem. Paa denne sin Reise hørte E om tre Grønlandere, som allerede vare døde af Sygdommen her ude paa Zerne. "Jeg begyndte svarlig at grues og gremmes over den elendige Tilstand, som jeg allerede saa vilde blive blandt disse arme Menneffer".

Den 17de Oktober kom en Mand og tvende Kvindes-Personer med et lidet Barn fra det Hus, hvor Kopperne havde begyndt at gaa, og hvor fem Menneffer i en Uge vare døde. De stakkels Folk vidste ikke, hvor de skulde gjøre af sig for Stræk, og bade om at faa være paa Kolonien.

Fire andre Meneſter fra ſamme Hus føre andenſteds hen, og ved denne deres Flygten gjorde de ogſaa Andre ullykkelige med ſig, hvor de kom hen.

Den 18de Oktobor var Søndag, og E. prædikede ſom ſædvanlig. Den Dag kom to Grønlandere fra et andet Sted, Ravn-Derne, og berettede, at det ſtod ligesaa ſjergeligt til hos dem: Tre vare døde og endnu flere ſaa ſyge. De bade E. om Noget, ſom kunde hjælpe og helbrede dem.

Den 21de kom der atter Folk med bedrøvelige Tidender fra Ravn-Derne. Atter var der død ſex Meneſter, og af Forſtrækkelse flygtede de Dvrige andenſteds hen. De, ſom kom til Kolonien, vare to Mænd og to Kvinder, af hvilke den ene Mand allerede var angreben af Kopperne og dødelig ſyg. De bade om at ſaa være paa Kolonien, og E. maatte tage imod dem, ſaa knap Leilighed han end havde.

I Forſtrækkelfen og Elendigheden paa Ravn-Derne havde en Mand begaaet en gruelig Gjerning: To af hans Børn vare døde af Kopperne, og den ene af dem havde i Vildſe, da han ſaa paa ſit Yderſte, ſagt om ſin Moſter, at han ſaa hende ſtaa og hege over ham; paa denne Grund og trods Alt, hvad Kvinden bad for ſig, ſtodte den fortvivlede Fader Kniven i hende og kaſtede hende paa Søen, efter den Fremgangsmaade, ſom var brugelig imod Hege.

Den 22de døde den ſyge Mand, ſom kom til Kolonien Dagen før, og ſamme Dag begyndte hans Kone at blive ſyg.

Den 23de kom Egedes Søn hjem fra den gamle Kolonies D, hvorhen

han var ſendt for at erfare Tilſtanden, ſaaſom en af de flygtende Familier nylig var kommen derhen. Denne Familie havde ſaaet overladt et Hus for ſig ſelv; Manden var allerede død og Konen angreben. For at denne nu ikke ſkulde ſmitte Naboerne, tog den unge Egede hende tilligemed hendes lille Barn og endnu en Søſter af den afdøde Mand med paa ſin Baad for at føre dem til Kolonien. Men den ſtaffels Kone døde undervejs, befalende det lille Barn i Egedes Hænder. Hun vidſte, at naar det kom til Kolonien, ſaa vilde det blive godt behandlet.—Iblandt de andre Folk der ude paa Den var ſtor Frygt og Forſtrækkelse; de vidſte ikke, hvad Ulykke der var dem paa-kommen, ſaaſom den Sygdom ikke havde været i Landet før.

Sammeren var ubefrivelig. E. ſelv og hans Familie pleiede de Syge og væmmedes ei ved den Stank og Ulempe, ſom ſelv de raa Matroſer flyede for. Hele Vinteren igjennem havde han ikke No Nat eller Dag; ja maangen Gang, naar en af de Syge døde om Natten, maatte han ſelv ſtaa op og bære den Døde ud i Forſtuen, indtil han om Morgenens af Folkene kunde blive baaren bort og begravet. Overalt ſaa Grønlanderne op til E. ſom til en freſſende Engel, ſom til en Fader, i hvis Skjød de trygt kunde lægge ſit Hoved. "Han ſtod, kort ſagt, ſom Alt for Alle, ſom Trøſter og Forbeder, ſom legemlig Hjælper, hvor Hjælp var mulig, ſom kraftig Styrrer, at om muligt ei Alt, hvad Herren havde givet ham, ſkulde gaa til Grunde".

Den Ene efter den Anden døde

paa Kolonien. Kun i faa Tilfælde sloge Kopperne ud i dette Klima. Derfor var Lidelsen des større og Døden visere. De Syge bleve brune og blaa og høvnede op, og af Næse, Mund og Øren udflod Blod og Materie med fast utaalelig Stank. De stode det sjelden længere ud end paa tredie Dag.

Meget af Guds Ords forborgne Virkning paa Hjertene kom da og ved Herrens Naade under denne Prøvelse tilsyn. Døden viser Tingene i sin sande Skikkelse, modner og fuldender Ewighedshaabet der, hvor det laa som begavet under det udbortes Livs Winterdække. Mange vorende Træer fortæller om saadanne Foraarspust fra Livets Land ved de usle Grønlanderers Dødsleie.

En Kvinde, en af dem, som Egedes Søn havde ført hjem til Kolonien, var endnu ikke syg, men talte dog engang med Egedes Børn om Døden. "Jeg ser nok", sagde hun, "at Naden snart kommer til mig med, saa jeg maa herfra med de Andre; sig mig da, hvad Bestaffenhed har det sig med Guds Rige, hvorom Eders Fader altid har undervist os, uden at jeg har givet synderlig Agt derpaa? Hvad skal de Troendes Forretning være, naar de komme der, og hvad skulle de æde og drikke?" Og efter enfoldig Undervisning om Guds Rige, at den troende Sjæl skal mættes der ved Guds Bistueelse og ikke have anden Forretning end at fryde sig og love og takke Gud til evig Tid, svarede hun: "Det er et herligt Levnet, dersom det kun ikke gjorde saa ondt at dø". "Dog", svarede hun til, "det er snart overstaaet".—Den 8de November døde hun.

"Af de Døde, skriver E., vare de lykkeligste, som døde hos os paa Kolonien; thi de bleve i deres bedrøvelige Tilstand af Guds Ord trostede og underviste, hvilket jeg vist vil forhaabe med Guds Naade at have frugtet til deres Sjæles evige Velgaaende. Det glædede mig at høre dem trolig at paakalde Gud om hans Barmhertighed, og at de maatte blive salige. I Særdeleshed fornemte jeg hos denne Kvinde en stor Grimodighed i hendes Dødsstund; thi hun sagde sig slet Intet at frygte for Døden, naar hun ifkun maatte komme til Guds Rige. Bad os derfor, at naar hun ikke kunde tale mere, og Sjælen vilde stilles fra hende, vi da sluttigen vilde bede Gud for hende, at han da vilde annamme hendes Sjæl til sig osv."

Under alt dette kom der idelig Tidender om, hvorledes Sygdommen hærjede udenfor Kolonien og udbredte sig videre og videre.

Den 9de November kom Egedes Søn hjem fra Koef-Derne, og kunde ikke noksom fortælle om den elendige Tilstand, der var; thi tre af de store folkerrige Grønlanderhuse vare næsten uddøde, og der laa mange døde Kropper, smaa og store, ude paa Marken, saasom de Gjenlevende ikke vandt med at begrave dem. "Allermest var Intet at høre, hvorledes de uafsladelig bade Gud om Hjælp og klagede: Hvorfor Gud dog ikke vilde høre dem, da de havde hørt af mig, at naar de i Nøden troligen paakaldte Gud, saa vilde han hjælpe dem. Hvorpaa min Søn gav dem til Gjensvar: At efterdi det ikke var Guds Villie at hjælpe dem igjen til Helbred i dette Liv, saa skulde de ifkun bede Gud o

hans Raade, og at han for sin Søns Kristi Skyld vilde give dem det evige Liv. Svillet han sagde de og gjorde og i Tillid paa Guds Søn ventede det evige Liv.

Kolonien's Kjøbmand reiste den 18de November ud til nogle af de Steder, hvor Grønlænderne vare uddøde, for at sanke sammen Spæk og Andet, som de havde efterladt sig, og som de Gjenlevende af deres Egne ikke vilde befalte sig med.

Den 1ste December reiste Egede selv ud til Nerne for at undervise de Gjenlevende og formane dem til almindelig Bonitentse.

Han kom hjem den 5te og fandt, at hans Søn havde i Mellemtiden fra et befængt Guss inde i Fjorden bragt 11 Mennesker til Kolonien paa deres indstændige Begjæring. Men allerede første Nat døde af disse en Mand med sin Kone samt et lidet Barn.

Den 7de døde en Kvinde af dette sidste Følge.

Den 10de døde en liden Gut og en Pige, Børn af en Enke, som var i samme Følge, og som nylig havde mistet Mand og tre Sønner af Kopperne. Nu var hun endelig selv angreben, ligesaa hendes sjette Barn, en aarsgammel Dreng. Disse sege Børn hørte alle til dem, som E. havde døbt, og den ældste Søn, som allerede var kommen saa vidt til Sjæls Mar, havde i sin Sygdom talt mærkværdige Ord, formanet sin trostesløse Moder og var gaaet Døden med stor Frimodighed imøde. Men Moderen selv var neppe at stille tilfreds. Hun raabte længe til Gud og sagde: "O Gud, jeg vil ikke dø, alene naar jeg bliver gammel, vil jeg dø". Og der hun

fornam, at hun ikke blev hørt, vilde hun ikke mere bede; Presten paamindede hende, at hun skulde blive ved og idelig paakalde Gud om hans Raade, men hun svarede, at hun ikke vilde have mere med Gud at bestille—med flere haarde Ord, som hun i sin Utaalmodighed udtalte. Men da Presten straffede hende for hendes ugudelige Tale og derpaa vilde gaa fra hende, greb hun fat i hans Kjortel og bad ham blive og lære hende, hvad hun skulde sige. Han gjorde det, og hun laa stille og hørte efter. I denne Tilstand maatte hun se paa, at hendes sidste og mindste Barn døde. Men da sagde hun: "Nu vil jeg heller ikke mere leve, efterdi alle Mine ere døde". Og lidt efter opgav hun Anden.

Den 11te kom en Grønlænder fra en af Nerne til Kolonien og fortalte, at da han undervejs saa et Telt paa en af Navn-Nerne og gik i Land for at se, om der var Mennesker i Live, fandt han en halvvoget Pige og tre smaa Børn; Forældrene vare døde, og Børnene bade om, at de maatte komme til Kolonien. To af disse Børn havde E. døbt, og han sendte strax Folk ud for at hente dem. Børnene fortalte følgende: Da Faderen mærkede, at det blev til Døden med ham, og at hans mindste Barn, som var lidt over et Fjerding-Mar gammelt, ogsaa var blevet sygt, tog han Barnet med sig og lagde sig med det i en Hule for der at dø, befalende den ældste Datter at dække vel over ham med Skind, at ikke Navne og Næve skulde æde ham, derhos sigende: "Inden I saa fortæret de to Sælhundede og de Lodder

som ere i Behold, saa kommer vel Præsten til Eder og henter Eder hjem til sig; thi han elsker Eder og skal vel sørge for Eder“.

Det ene af disse Børn var allerede stærkt angrebet ved Ankomsten, og snart bleve de syge Allesammen. De to ældste, som endnu ikke vare døde, bleve det nu efter egen hjerterlig Bøggjering.

Den 23de December kom atter en flygtende Familie til Kolonien langt søndenfra.

Den 24de December døde hine tvende nys døde Børn. Ogsaa mellem Jul og Nytaar lutter Tiden der om Sygdom og Død rundt omkring. Nytaarsaften kom Egedes Søn hjem fra en Rejse og kunde fortælle, at af 40 Familier paa Roef-Øerne var der kun et Par Familier i Live, hvilke vare flyttede et andet Sted hen.

Den gamle Kolonies D, som hidtil havde været forskaanet, var nu ogsaa angreben, saa den samme Skjæbne syntes at forestaa der.

Egedes Smerte var stor, idet hans skrøbelige Fornuft ikke kunde fatte, hvorfor denne skrækkelige Ulykke skulde vederfares de arme Mennesker. “At Saadant skede ongeser og af en Hændelse, var ikke christeligt at tænke; thi er, efter Frelserens Ord, ikke en Spurv glemt for Gud, hvor meget mindre et Menneske, end siige saa mange Mennesker.... At Gud gjør Intet uden Marsag, ved jeg; men Marsagen er ham alene bekjendt.... Herren er retferdig, og alle hans Domme ere rette, tjenende til min Prøve og Idmyggelse og til en Redfelse til Saliggjørelse for mange af dem, som jeg visseelig haader.”

“I denne bedrøvelige Tilstand endtes da det gamle Aar for os.”
(Sluttet.)

Blandinger — Nyt og Gammelt.

Fra Havets Bund. I Midten af Oktober gjordes der i Bugten ved Neapel et Forsøg med et nylig opfundet Dykkeapparat. Det er opfundet af Toselli, kaldes Somuldbarpen og bestaar af en stor Jerncylinder. Hensigten med denne nye Opfindelse er at undersøge Havbunden og gjøre nedsendte Torpedos uskadelige. Toselli selv steg ved Hjælp af Maskinen ned paa Bunden af Havbugten, 80 Fod dyb, opholdt sig der en hel Time og skrev derne-

de et Brev til Direktøren for det kongelige Observatorium paa Vesuv, rimeligvis det første Brev, som er skrevet paa Havets Bund. Blandt Andet heder det deri: “Hvad jeg i dette Dieblik føler, vil jeg strax nedskrive af Frygt for at glemme det. Bandet synes ikke længere at være Band, men gennemsigtigt Glas, ubevægeligt og udbredende et Lys, tilstrækkeligt til at skrive og læse der ved. Da jeg sank ned, syntes Havbunden at bevæge sig op mod mig

medens jeg selv stod stille.—Det er interessant at se saa mange Fiske at spømme omkring; men Stilheden herneede vilde maaske være pinlig for Mange; men jeg synes ganske godt derom. Ved at undersøge Luften i Apparatet finder jeg, at jeg nok kunde være herneede endnu 4 Timer, og i det Hæle taget tilfredsstillende Instrumentet aldel's mine Forventninger.

Islandere ere nu ogsaa indvandrede til de Forenede Stater og have nedsat sig paa to Der, Washington og Detroit, hørende til Staten Wisconsin. Man har tænkt sig, at denne Indvandring muligens vilde tiltage i høi Grad, thi om Klimatet paa Island paastaas der, at det bliver koldere og koldere som Følge af, at den opvarmende Golfstrøm har taget en mere østlig Retning end tidligere. I saa Fald maa det være slemt for de stakkels Islandere, som væsentlig skaffe sig Brændsel af det Driptommer, som Havets Strømme nu og da kaster op paa deres Kyster. De to Der, hvor de Indvandrede have opslaaet sin Bolig, give god Anledning til Fiskeri, og lidt efter lidt vil Jorden rimeligvis ogsaa blive opdyrket, skjønt disse Kolonister ikke

ere ihynderlig vant til det Slags Arbejde. De skildres i en Wisconsin-Vis som kraftigtbyggede Folk af godt Udseende, høflige, flittige og renselige.

Salt Vand saavel som ferskt har den eiendommelige Egenskab fremfor andre Legemer, at det udvider sig, naar det fryser, og indtager altsaa et større Rum som Is end tidligere. Dette er af den største Betydning; thi ellers vilde Isen altsaa være tungere end Vand og synke, eftersom den dannedes, hvorved der lidt efter lidt paa Havets Bund vilde opdynges Ismasser, der stadigt vogte indtil Overfladen. Disse Masser vilde Solen aldrig kunne smelte ligesaa lidt som de saakaldte Gletschere, og Jorden vilde paa den Maade blive aldeles ubeboelig, da jo desuden de for Klimatet saa betydningsfulde Havstrømninger ganske vilde ophøre.

Stentrykkerne have tidligere maattet indføre den Sten, de betjene sig af, fra Lyddskland og betalt en enorm Pris derfor. Nu har man i Indiana fundet et Stenbrud, der er rigt paa en Stenart, der til dette Diemed ikke giver den europæiske Noget efter.

Indhold: Tre Zulcastener (Efter Lydst af A. W.) — Dødsrum eller den nordamerikanske Hungegrotte.—Hukommelse og Landsfraværelse.—Hans Egede. Et Livsbillede fra den norske Kirke.—Blandinger—Nyt og Gammelt.

Rettelser: Side 333 Linie 20 fraoven staar: "sellig" — læs: "fastlig".